

Torsdagen den 24 september

Kl. 12.00–15.46

§ 1 Justering av protokoll

Protokollet för den 3 september justerades.

§ 2 Anmälan om subsidiaritetsprövning

Talmannen anmälde att utdrag ur prot. 2020/21:3 för tisdagen den 22 september i ärende om subsidiaritetsprövning av EU-förslag hade kommit in från kulturutskottet.

§ 3 Ärende för hänvisning till utskott

Följande dokument hänvisades till utskott:

Skrivelse

2020/21:3 till näringsutskottet

§ 4 Svar på interpellation 2019/20:464 om hållbara offentliga finanser

*Svar på
interpellationer*

Anf. 1 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S):

Herr talman! Niklas Wykman har frågat finansministern hur osäkerheten kring migrationspolitiken påverkar finansministerns bedömning kring behovet av säkerhetsmarginaler och budgeteringsmarginaler och behovet av andra ekonomisk-politiska åtgärder i statens budget för åren framöver.

Niklas Wykman har också frågat finansministern vilka offentligfinansiella konsekvenser ministern uppskattar att de samhällsekonomiska kostnaderna för brottsligheten får och hur det påverkar ministerns avsikt att utreda frågorna ytterligare och vidta ytterligare åtgärder i den ekonomiska politiken för att eftersträva hållbara offentliga finanser.

Interpellationen har överlämnats till mig.

Sedan 2015 har regeringen lagt om svensk migrationspolitik. Bland annat infördes gränskontroller, id-kontroller och en tillfällig lagstiftning. Detta bidrog till att färre personer sökte asyl i Sverige. Utgifterna för mig-

ration och integration har sedan 2016 minskat med 35 miljarder kronor. Denna stora utgiftsminskning hade inte kunnat ske utan de åtgärder som regeringen har vidtagit under de senaste åren.

För kommande år prognostiserar Migrationsverket att utgifterna för migration och integration minskar med ytterligare flera miljarder kronor. Samtidigt visar Migrationsverkets prognos också att än färre kommer att söka asyl i Sverige i år. Antalet asylsökande i år förväntas bli det lägsta på 20 år.

De senaste åren har regeringen dessutom vidtagit en rad åtgärder för att öka återvändandet, både det frivilliga, som ju är huvuddelen av återvändandet, och det som sker med tvång.

Det finns därför inte fog för den oro Niklas Wykman ger uttryck för.

Vad gäller frågan om hållbara offentliga finanser är ordning och reda i statsfinanserna grundläggande för regeringens politik. Inte minst i den exceptionella situation som coronapandemin utgör är det av högsta vikt att offentliga medel används effektivt och där de behövs mest – för att stimulera ekonomin, hålla arbetslösheten nere, bibehålla företagens konkurrenskraft och säkra välfärden.

Det är också mycket angeläget att offentliga medel inte betalas ut på ett felaktigt sätt och hamnar i händerna på kriminella. Utöver de kontroller som redan sker vid myndigheterna har jag därför tillsatt en utredare som ska analysera och föreslå åtgärder som minskar risken för brott kopplade till de av de coronarelaterade stödåtgärderna som har statsfinansiella och samhällsekonomiska konsekvenser. Utredaren ska kontinuerligt redovisa sitt arbete till Regeringskansliet.

Brottslighetens kostnader för enskilda, företag och det offentliga, och i förlängningen dess konsekvenser för de offentliga finanserna, är svåra att beräkna. När Brottsförebyggande rådet på regeringens uppdrag 2017 tog fram en kunskapsöversikt på området framgick det att det inom forskningen, trots att ämnet beforskats länge, saknas konsensus om såväl kostnadernas omfattning som hur dessa ska beräknas. Kostnaderna förmodas dock vara betydande, och detta är vägledande för regeringen. Att bekämpa och förebygga brott är angeläget för att bespara brottsdrabbade och anhöriga lidande och samhället, näringslivet och enskilda stora kostnader.

Regeringen bedriver ett omfattande arbete för att minska brottsligheten i samhället. Vi ökar antalet polisanställda med 10 000 till 2024. Vi har skärpt straffen för en rad brott, och vi har gett de brottsbekämpande myndigheterna mer effektiva brottsförebyggande verktyg. Regeringen har även presenterat det så kallade 34-punktsprogrammet med ytterligare åtgärder mot kriminella nätverk på kort och lång sikt. Det är det största paketet mot gängkriminalitet någonsin. Nu pågår ett intensivt arbete för att genomföra programmet.

Det är viktigt att brott upptäcks, att gärningspersoner lagförs och att brottsdrabbade får upprättelse, men det är också mycket angeläget att förebygga att brott över huvud taget begås. Med regeringens brottsförebyggande satsning skapas förutsättningar för ett strukturerat och långsiktigt brottsförebyggande arbete i hela samhället. Inte minst är det viktigt att förhindra att barn och unga dras in i missbruk eller kriminalitet. Regeringen har tidigare beslutat om förstärkningar av skola och socialtjänst, och inom ramen för 34-punktsprogrammet vidtas ytterligare åtgärder för barn och unga i riskzon och inom socialtjänst och skola i socialt utsatta områden.

Genom att minska tillflödet av individer som involveras i missbruk och kriminalitet kan vi också minska gängkriminaliteten och annan brottslighet och öka tryggheten i samhället.

Prot. 2020/21:14
24 september

Svar på
interpellationer

Anf. 2 NIKLAS WYKMAN (M):

Herr talman! Tack, Morgan Johansson, för svaret eller informationen angående interpellationen!

Morgan Johansson säger att det inte finns fog för den oro som jag uttrycker i interpellationen. Det är en oro som grundar sig i den verklighet vi lever i – i Sverige i dag. Många människor har förlorat jobbet. Många människor drabbas av brottslighet. Många människor lever i ett djupt utanförskap. Det är ett Sverige präglad av en omfattande otrygghet och en stor osäkerhet.

Människor undrar varifrån alla pengar som regeringen nu gör av med i sin budgetproposition egentligen kommer. Vem ska betala? Hur mycket ska betalas tillbaka? Människor ser hur deras barn utsätts för brott. Barn och unga är rädda för att gå ute om kvällarna. De mest bestialiska brott drabbar det här landets unga.

Men Morgan Johansson konkluderar: Det finns inget skäl för Niklas Wykmans oro. Jag tror därmed att statsrådet lite för lättvindigt avfärdar en mycket utbredd oro i samhället som kanske inte främst återspeglas i mitt eget känsloregister utan är en realitet och en verklighet för väldigt många människor runt om i vårt land.

Morgan Johansson håller sedan en lång utläggning kring olika åtgärder och punktprogram. Det är 74-punktsprogram, 34-punktsprogram, 32-punktsprogram och 24-punktsprogram. Det är många punktprogram från januaripartierna rent generellt, men frågan är väl egentligen var de riktiga åtgärderna är någonstans. Hur kommer det sig, som Polistidningen visade, att det är färre poliser i yttre tjänst nu än vad det var förut? Det är ett exempel.

Med allt detta sagt är det inte det som vare sig Morgan Johanssons svar eller min interpellation handlar om. Framför allt svarar inte Morgan Johansson på min interpellation, som ju handlar om riskerna i de offentliga finanserna.

För många är det kanske en klar tanke att Morgan Johansson borde ha nog med att ta hand om migrationspolitiken och justitiepolitiken och med att försöka bekämpa den brottsvåg som har drabbat landet, men regeringen har också överlämnat denna interpellation om offentliga finanser till justitieministern. Då måste man ändå fråga justitieministern hur han ser på läget i de offentliga finanserna. Har justitieministern något svar när det till exempel gäller de 200 miljarder kronor som regeringen nu gör av med och som inte finns? Varifrån kommer de 200 miljarderna? För nästa år och året därpå föreslår regeringen att man ska göra av med 200 miljarder kronor som inte finns.

Jag undrar, Morgan Johansson: Var någonstans är de pengarna nu? Finns det ingen anledning att känna oro kring detta?

Anf. 3 Justitie- och migrationsminister MORGAN

JOHANSSON (S):

Herr talman! Nej, inte för statsfinanserna. Det är precis det som Niklas Wykman interPELLERAR mig om. Ja, det finns goda skäl att känna oro för

gängkriminaliteten och annan typ av kriminalitet. Det är precis därför som vi i regeringen vidtar de åtgärder som vi vidtar – för att bekämpa den typen av kriminalitet. Där är vi säkerligen överens. Men det som Niklas Wykman interPELLerar mig om handlar inte om det, utan det handlar om oro för statsfinanserna.

Det är möjligen lite våghalsigt av en moderat att ta upp en diskussion om statsfinanserna med en socialdemokrat, för om vi vet någonting om Moderaternas record när det gäller just statsfinanserna är det att det inte är särskilt bra. Jag tror att det är vid fem tillfällen i Sveriges moderna historia som statsfinanserna har kollapsat. Det var under första världskriget, andra världskriget, första borgerliga regeringen på 70-talet, andra borgerliga regeringen på 90-talet och senaste borgerliga regeringen 2006–2014.

År 2006, när ni vann valet, överlämnade vi ett överskott till er på 68 miljarder kronor, som Göran Persson hade dragit ihop. Det tog två år för er att göra slut på dessa pengar. Ni gjorde så mycket slut på dessa pengar att ni inte ens hade pengar till polisen och fick skära ned polisutbildningen med 90 procent på två år. När er regeringsperiod var över 2014 noterades ett underskott på uppemot 60 miljarder kronor. Ni vände alltså ett överskott till ett underskott.

Herr talman! Ingen moderat kan lära en socialdemokrat någonting om att hålla ordning och reda i statsfinanserna.

Detta ser vi också tydligt nu. För bara några månader sedan gick Moderaterna ut och sa att staten borde plöja ned 100 miljarder i månaden till företag på grund av coronakrisen. Hade vi följt ert råd och plöjt ned 100 miljarder per månad hade pengarna varit slut nu. Då hade vi inte haft de pengar som vi i dag kan använda för att just återstarta svensk ekonomi, med stora satsningar på välfärd, klimatomställning, brottsbekämpning och rättsväsendets myndigheter samt mycket annat för att stärka Sverige. Tack vare att vi inte följde Moderaternas råd för några månader sedan har vi nu dessa pengar som vi kan använda oss av.

När vi nu tar dessa pengar innebär det förstås att statsskulden ökar. Den ökar från ca 35 procent av bnp till ca 42 procent av bnp, vilket är långt under vad de allra flesta andra länder har. Jag skulle säga att genomsnittet för EU:s medlemsländer är en statsskuld på över 80 procent. Trots att vi nu använder pengar som vi har sparat ihop under våra år kommer Sverige att fortsätta att ha bland Europas bästa statsfinanser.

Mitt korta svar på Niklas Wykmans fråga är: Det finns anledning att vara oroad över gängkriminaliteten i dag, men det finns ingen anledning att vara oroad över statsfinanserna i detta läge. Tack vare den ansvarsfulla ekonomiska politik vi har fört under dessa sex år har vi sett till att skapa oss precis det rådrum vi nu behöver för att kunna återstarta svensk ekonomi.

Anf. 4 NIKLAS WYKMAN (M):

Herr talman! Ibland är okunskap självförtroendets bästa grund. Har man ingen kunskap om hur verkligheten ser ut är det lätt att ha stark tilltro till sin egen uppfattning, även om den kanske inte stämmer.

Morgan Johansson säger att vi hade en kollaps i de offentliga finanserna 2008. Jag undrar vad Morgan Johansson grundar detta uttalande på. Och om vi hade en kollaps i de offentliga finanserna 2008, vad har vi då

år 2020? Hur mycket ökade statsskulden 2008, och hur mycket ökade den 2020 – även i förhållande till tappet i bnp, till exempel?

Hur ser Morgan Johansson på fakta som kanske står sig utanför en valfri SSU-kurs? Hur ser Morgan Johansson på utvecklingen av S2-indikatorn för offentliga finansers hållbarhet, för att ta ett exempel? Hur ser Morgan Johansson på att utgiftstaket sprängs med 250 miljarder kronor nästa år? Hur ser Morgan Johansson på att inget av de ankare som finns i det offentligfinansiella ramverket respekteras? Skulden överstiger det maximala intervallet på 40 procent av bnp.

Överskottsmålet missas med åtminstone 2 ½ procent, vilket är det strukturella underskottet i bnp, det vill säga inte underskottet i de facto-bnp utan underskottet gentemot den konjunkturjusterade bnp.

Regeringen struntar i hörnstenarna i det finanspolitiska ramverket, som finns till för att Sverige ska skötas på ett långsiktigt hållbart sätt. Utgiftstaket och skuldtaket sprängs, och överskottsmålet nås inte.

Menar Morgan Johansson verkligen allvar när han säger att han inte har något att lära sig om skötseln av de offentliga finanserna?

Kan Morgan Johansson säga vilket år den regering som Morgan Johansson är minister i har nått överskottsmålet? Vilket år har budgeten varit i linje med överskottsmålet enligt Finanspolitiska rådet eller för den delen enligt regeringens egna prognoser? Det är nämligen ett år, och har Morgan Johansson inte något att lära har han troligtvis heller inga problem att besvara frågan.

Anf. 5 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Herr talman! Efter att vi tog över 2014 har Sverige gått med överskott varje år och i en sådan omfattning att vi betade av statsskulden tills vi hade den lägsta statsskulden sedan 1977. Det var effekterna av den politik vi förde.

Att Niklas Wykman står och drygar sig om SSU-kurser och att jag skulle vara okunnig får stå för honom. Jag jobbade för Göran Persson för 23 år sedan när vi sanerade statsfinanserna efter att ni hade ställt till med en massa elände och fördubblat statsskulden. Jag vet mycket väl vad det är att gneta i alla konton för att rädda svensk ekonomi. Jag vet inte vad Niklas Wykman gjorde för 23 år sedan, men detta var vad jag ägnade mig åt i slutet av 90-talet.

Jag sa inte att statsfinanserna kollapsade 2008. Jag sa att ni från 2006 till 2014 vände det överskott ni fick av oss till ett underskott när ni lämnade regeringsmakten. Det gick från drygt 60 miljarder i överskott till drygt 60 miljarder i underskott. Ni körde slut på svenska statsfinanser i sådan omfattning att ni inte ens kunde finansiera polisen, och därför drog ni ned polisutbildningen med 90 procent på två år.

Det första vi fick göra när vi tillträdde 2014 var att dels ta hand om det statsfinansiella underskottet, dels försöka bygga upp svenskt rättsväsen igen. Vi utbildar nu tre gånger så många poliser som ni gjorde under er period – apropå det som denna diskussion också handlar om, kriminalitet och brottsbekämpning.

Prot. 2020/21:14
24 september

Svar på
interpellationer

Niklas Wykman säger att vi inte kommer att leva upp till överskottsmålet i år eller kommande år. Det ska bli spännande att se om det finns ett överskott i Moderaternas budgetförslag, alltså i deras svar på vår budgetproposition. Det kommer i så fall att tarva enorma nedskärningar i välfärden eller mycket stora skattehöjningar. Min gissning är dock att när Niklas Wykman och hans partikamrater lägger fram sin budgetmotion kommer den inte heller att leva upp till de krav han själv har sagt att man ska leva upp till.

Vi får nog konstatera att just på grund av coronakrisen måste vi hantera svensk ekonomi så att vi använder oss av de muskler som vi har byggt upp under vår tid och använder dessa pengar för att återstarta svensk ekonomi. Det handlar om välfärdssatsningar och klimatsatsningar. Det handlar om att se till att det blir fler jobb, och det handlar som sagt också om att förstärka brottsbekämpningen.

Anf. 6 NIKLAS WYKMAN (M):

Herr talman! Överskottsmålet handlar inte om att varje år ha överskott i de offentliga finanserna. Överskottsmålet handlar om att man över en konjunkturcykel ska ha, numera, en tredjedels procent av bnp i överskott. Innan ni sänkte överskottsmålet var det 1 procent av bnp i överskott i de offentliga finanserna över en konjunkturcykel. Det var ett mål som alliansregeringen såvitt jag kan minnas varje år bedömdes leva upp till av Finanspolitiska rådet men som den innevarande och förevarande socialdemokratiskt ledda regeringen bara har uppfyllt ett enda år.

Det handlar alltså inte om att slå sig för bröstet för att man har ett litet överskott under mycket goda tider. Det handlar om att man ska ha tillräckligt stort överskott i goda tider för att säkra att man över en konjunkturcykel har det överskott som är bestämt enligt överskottsmålet. Det har inte denna regering haft, och det hade inte heller den förra socialdemokratiska regeringen. För det har man fått allvarlig kritik av sitt eget expertråd, Finanspolitiska rådet.

Morgan Johansson har misslyckats med att få på plats en bred och hållbar migrationspolitik i Sverige. Denna interpellation handlar om vilka risker det medför för de offentliga finanserna.

Herr talman! Här och nu är flyktingtrycket mot Sverige inte lika stort, men det styrs inte bara av faktorer vi själva påverkar utan också av omvärldsläget. Morgan Johansson kan kanske hålla med mig om att vad som händer i omvärlden emellanåt utgör en drivkraft eller en risk för Sverige. Som ministern själv säger har vi en tillfällig lagstiftning. Men i och med att vi inte har en ny heltäckande migrationspolitik på plats i Sverige kan ministern kanske ändå se att det finns en risk för de offentliga finanserna i detta om oron i omvärlden tilltar.

Anf. 7 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Herr talman! Låt oss tala om migrationen i det avslutande anförandet.

När jag tillträdde 2014 hade Sverige EU:s mest generösa asylpolitik. Det var moderatregeringen som hade infört den. Sverige hade världens mest generösa regler för arbetskraftsinvandring. Det var också moderatregeringen som hade infört dem. Det vet säkert Niklas Wykman. Vad jag

förstår valdes du in i riksdagen 2014 på ett sådant budskap; öppna era hjärtan. Det var vad Reinfeldt körde med i den valrörelsen. Eller hur?

Det första jag fick göra som migrationsminister var att strama åt reglerna. När jag tillträdde kom 12 procent av alla asylsökande till EU till Sverige. I dag är det 3 procent. Antalet asylsökande har sedan 2015 minskat med nästan 90 procent. Kostnaderna för både migration och integration har minskat med 35 miljarder sedan 2016. Det här var nödvändiga beslut; id-kontroller, gränskontroller och den tillfälliga lagen. Nu jobbar vi med en ny lagstiftning som ska på plats och som ska vara långsiktigt hållbar.

Jag kan försäkra Niklas Wykman och alla andra att jag inte tänker släppa fram en utveckling igen som liknar den vi fick ta över av er 2014, utan vi måste se till att ha kontroll också på den delen. Det finns nämligen stora risker för inte minst statsfinanserna.

Här kör Moderaterna sönder statsfinanserna gång efter gång. Varenda gång ni regerar blir det underskott, och sedan står Niklas Wykman och skäller på mig för att vi inte återställer finanserna tillräckligt fort. Det finns, herr talman, ingen större trovärdighet i den typen av argumentation från Moderaternas sida.

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

Prot. 2020/21:14
24 september

Svar på
interpellationer

§ 5 Svar på interpellation 2020/21:2 om åtgärder mot ungdomsrån

Anf. 8 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Herr talman! Niklas Wykman har frågat mig om jag delar uppfattningen att Alliansens skattesänkningar mellan 2006 och 2014 är en orsak till utvecklingen av ungdomsrån, som statsministern enligt Wykman gett uttryck för i en intervju. Wykman har också frågat mig vilka åtgärder jag avser att vidta eller avstå från att vidta mot bakgrund av detta ställningstagande.

Regeringen ser allvarigt på att de anmälda ungdomsrånen ökat de senaste åren. Personrån är brott som utöver ekonomiska och fysiska skador även kan orsaka rädsla och oro lång tid efter brottet. Personrån kan också indikera fortsatt brottslighet bland unga individer som begår sådana brott.

Polismyndigheten arbetar aktivt mot denna typ av brottslighet, bland annat genom ökad polisiär närvaro på platser och tider där sådana brott ofta begås. För att vända utvecklingen krävs också en bredd av åtgärder från exempelvis socialtjänst, hälso- och sjukvård och skola.

Regeringen bedriver ett omfattande arbete med att stärka och utveckla det brottsbekämpande och brottsförebyggande arbetet. Vi har hittills nått halvvägs till målet om 10 000 fler anställda vid Polismyndigheten, vilket skapar väsentligt bättre förutsättningar för en ökad polisiär närvaro lokalt. Vi har skärpt straffen för en lång rad brott, bland annat grovt rån, och gett myndigheterna nya brottsbekämpande verktyg. Regeringens brottsförebyggande satsning skapar även förutsättningar för ett långsiktigt brottsförebyggande arbete i hela samhället.

Hösten 2019 presenterade regeringen 34-punktsprogrammet, det största paketet mot gängkriminalitet i Sverige någonsin, med åtgärder på både kort och lång sikt. Nu pågår ett intensivt arbete för att genomföra programmet, som även förbättrar förutsättningarna för arbete mot annan brottslighet.

Flera av åtgärderna i 34-punktsprogrammet riktas helt eller delvis mot unga lagöverträdare. Det handlar exempelvis om förbättrade utredningsåtgärder när barn misstänks för brott, ökade möjligheter för socialtjänsten att ingripa och ytterligare resurser till LVU-placeringar. 34-punktsprogrammet innehåller även flera straffrättsliga åtgärder som är relevanta när vi talar om rån, exempelvis införandet av påföljden ungdomsovervakning, där den unge som utgångspunkt ska få så kallad helghemarrest, ett förbud att lämna bostaden under helgkvällar och helgnätter.

Regeringen har också remitterat ett förslag om att slopa ungdomsreduktionen för unga myndiga vid brott med minimistraff ett års fängelse eller mer. Detta omfattar även rån och innebär att straffet kommer att fördubblas för en 18-åring som döms för ett sådant brott.

Enligt regeringen är det mycket viktigt att barn och unga som är i riskzonen för att dras in i kriminalitet eller missbruk får nödvändiga stödinsatser. På regeringens uppdrag pågår ett utvecklingsarbete kring tidiga och samordnade insatser och en förbättrad samverkan mellan elevhälsan, hälso- och sjukvården och socialtjänsten. Inom ramen för 34-punktsprogrammet har arbetet utvidgats till att även omfatta särskilda och riktade insatser mot riskgrupper bland barn och unga i socialt utsatta områden. Vidare utreds frågan om skärpta straff för dem som involverar unga i kriminalitet.

De som drabbats av brott måste få hjälp och stöd. Regeringen har genomfört en omfattande satsning på samhällets brottsofferstödjande organisationer. Regeringen har också förbättrat möjligheterna för brottsoffer och vittnen att delta i rättegångar genom videokonferens. I en pågående utredning behandlas bland annat frågor om vittnesskydd och vittnesstöd.

Enligt regeringen är en bred och utbyggd välfärd grunden för ett väl fungerande samhälle. I arbetet för ökad trygghet och minskad brottslighet är skattefinansierade verksamheter som rättsväsen, socialtjänst och skola centrala. Regeringen prioriterar mer medel till välfärden, inte mindre. Inte minst behöver verksamheter som bidrar till det brottsbekämpande och brottsförebyggande arbetet vara i fokus.

Anf. 9 NIKLAS WYKMAN (M):

Herr talman! Statsrådet Morgan Johansson är påtagligt nöjd med utvecklingen i Sverige. Det finns ett 34-punktsprogram. Alla människor utanför 34-punktsprogrammet delar inte statsrådets bedömning att utvecklingen i Sverige är särskilt positiv. Tvärtom ser man inte längre bara på tv utan möter i sin vardag, om inte dagligen så åtminstone tillräckligt ofta för att det ska vara helt oacceptabelt, den nya grova, hårda brottsligheten som det här landet har drabbats av.

Ungdomar drabbas av rent bestialiska dåd. Det är fråga om skjutningar på öppen gata och kriminella nätverk. Sverige är drabbat av en brottslighet som vi tidigare inte har sett, och det har skett under Morgan Johanssons tid som justitieminister.

Interpellationen tar sin utgångspunkt inte i vilka åtgärder som behövs utan i förståelse för de orsaker som finns till kriminaliteten. Jag frågar Morgan Johansson om vad regeringen och han bedömer ligger till grund för brotten. Morgan Johanssons chef statsminister Stefan Löfven har hävdade att det är skattelättnader som ligger bakom ungdomskriminaliteten, det vill säga att jobbskatteavdraget som har gett en undersköterska en månadslön mer varje år att leva på skulle ha bidragit till att vi har drabbats av kriminalitet.

För svenska folket och för kammaren är det givetvis viktigt att veta om det är en bedömning som också statsrådet gör. Är det den extra månadslönen varje år för undersköterskan som ligger bakom den organiserade kriminaliteten i Sverige? Eller gör Morgan Johansson en annan bedömning än den bedömning som Stefan Löfven gjorde när han uttalade detta i en intervju?

För kammaren och svenska folket är det givetvis väsentligt att veta vilken analys som Morgan Johansson gör av orsakerna till att samhället har blivit som det har blivit, till den kriminalitet, till den otrygghet, till den rädsla som finns bland våra ungdomar, till den skräck som drabbar föräldrar till ungdomar, till den allmänna otrygghet som har brett ut sig. Är det den extra månadslönen till undersköterskan som ligger bakom, enligt vad Stefan Löfven tidigare har hävdade i intervjuer? Han menar att det är skattesänkningarna som har lagt grunden till detta. Finns här något annat som är orsaken till kriminalitetens utbredning?

Att förstå orsakerna kan många gånger vara minst lika viktigt som åtgärderna. Om åtgärderna passar, herr talman, beror på vilka orsakerna är.

Anf. 10 BORIANA ÅBERG (M):

Herr talman! Förutom att statsministern inte har förstått vad som är orsaken till ungdomsbrottslighet verkar han heller inte ha förstått hur man ska bekämpa den.

I sitt svar berömmar sig ministern av 34-punktsprogrammet. Han berömmar sig också av polisiär närvaro. Men frågan är hur Sverige står sig när man jämför antalet poliser per 100 000 personer med andra länder i EU.

Man kan också fråga sig varför inget har hänt sedan 34-punktsprogrammet lanserades för ett år sedan. Ungdomsbrotten har blivit grövre och grövre. Min kollega använde ordet bestialiska, och det är inte en överdrift.

Jag kan säga varför. Jag är socialsekreterare till yrket, och jag kan säga att de åtgärder som används är totalt verkningslösa. Samma ungdomsbrottslingar begår brott gång efter gång, och påföljderna och åtgärderna bekommer dem inte alls. Samtal med socialsekreterare – brottslingarna skrattar åt det!

År 2017 kom en ny regel att åklagare inte kan anhänga ungdomsbrottslingar. Polisen tar in dem efter att de har rånat, misshandlat och förnedrat jämnåriga. På eftermiddagen släpps de igen, i många fall utan att ha blivit förhörda, för att begå nya brott.

Om man tittar på de två brottslingarna som dömdes i Danmark till hårda, rättvisa straff ser man att deras track record har pågått sedan de var 12–13 år – och det är bara de dokumenterade brotten.

Om ministern inte kan svara för statsministern kan han svara för sig själv. När kommer det verkningsfulla åtgärder så att ungdomsbrottslingar

inte upprepar sin brottslighet och inte skrattar åt rättvisan utan tar straffen och hotet om straff på allvar?

Ministern säger att man har infört ungdomsövervakning. Ja, det var ett tillkännagivande från riksdagen. Det tog fyra år från att tillkännagivandet gavs till att regeringen gjorde verklighet av det.

Sedan har vi straffrabatterna. Man berömmar sig av att man ska förändra dem, att brottslingar mellan 18 och 20 år ska få ta hela straffet. Men mängdrabatterna, då? Och varför bara brottslighet som ger ett år och uppåt i straff? Varför inte all brottslighet? Vad är anledningen till detta?

Vi har grava problem. Hos vanliga människor är rädslan att gå ut och att släppa ut sina barn påtaglig. Det är inte värdigt ett utvecklat land, ett land som kallar sig rättsstat, och det var inte så för bara något decennium sedan. Det har exploderat på senare tid, och regeringen bär ansvaret.

Anf. 11 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Herr talman! Det är klart man kan resonera kring orsakerna till både ungdomskriminalitet och framför allt gängkriminalitet.

Man får nog söka sig 20–25 år tillbaka för att hitta när de kriminella gängen etablerade sig i Sverige. Vi vet ju att det var bland annat i mina och Borianas hemtrakter i västra Skåne som Hells Angels och Bandidos började någon gång i början av 90-talet. Därefter har det tillkommit nya gängkonstellationer – släktbaserade nätverk, som det talats mycket om på senare tid, men också mer löst baserade nätverk.

Jag påstår att det vi gör nu, det borde Sverige ha gjort för 20 år sedan. Då skulle man nämligen ha kvävt det här i sin linda. Med de straffskärpningar vi går fram med, de polisinsatser vi går fram med och de kameraövervakningsinsatser vi går fram med får man effekt, påstår jag.

Vi har just nu fler poliser än någonsin i Sverige, och vi fortsätter den utbyggnaden. Om bara ett par månader går det ut ytterligare 500 poliser från polisutbildningen.

Vi har nu skärpt straffen på ett sådant sätt att vi också ökat häktningspresumtionen. Boriana Åberg säger att man tar in en som begått brott och släpper den igen på eftermiddagen. Ja, så var det på Moderaternas tid när det gällde till exempel vapenbrott. Då gick det till på det sättet. Men efter det att vi skärpte straffen för vapenbrott fick vi också en häktningspresumtion som innebär att om du går hemifrån med ett vapen, ja, då är risken stor att du inte kommer hem igen på två år. Det är skälet till att vi nu har kunnat häkta betydligt fler för just vapenbrott. De som tidigare sprang runt på gatorna med vapen, de sitter nu inlåsta.

Det är samma sak med kameraövervakningen – 450 övervakningskameror är uppe, och nu går polisen fram med uniformskameror. Jag tror att de ska ut med nästan 8 000 uniformskameror framöver. Det är ett sätt att både förebygga och klara upp fler brott.

Jag påstår att 34-punktsprogrammet som vi går fram med är offensivt. Det är sådant som kommer att få betydelse. Men man ska inte negligera det vi gjorde under förra mandatperioden, bland annat på polissidan.

Niklas Wykmans interpellation handlar om skattesänkingsfrågan, så låt oss ta den.

När Moderaterna sänkte skatten med 140 miljarder under sina åtta år ledde det till två saker.

Den ena var att ni gröpte ur statsfinanserna. Ni gjorde slut på de över-skott som ni hade fått av oss. Efter bara ett par år var pengarna slut, och hur fick Moderaterna finansiering då? Jo, bland annat genom att skära ned polisutbildningen med 90 procent på två år. Det första vi fick göra när vi tillträdde 2014 förutom att reda upp statsfinanserna var att bygga ut polisutbildningen, vilket vi nu har gjort. Moderaterna har aldrig någonsin startat några nya polisutbildningar. Det var vi som startade i Växjö. Det var vi som startade i Umeå. Det var vi som startade i Malmö. Det är vi som startar i Borås. Vi utbildar nu tre gånger så många poliser som ni gjorde under er tid. Vi är på väg upp mot det mål vi har, nämligen 10 000 fler anställda till 2024.

Det är det ena som händer när man sänker skatten – att man inte får råd med nödvändiga satsningar på rättsväsendet.

Det andra som händer när man sänker skatten, framför allt om man sänker skatten för de rikaste men samtidigt skär ned på a-kassa och på välfärden för vanligt folk, är att man ökar klyftorna. Det hände också efter åtta år av moderatregering. Klyftorna i Sverige ökade mer och snabbare än i något annat land i hela OECD-området. Så var det faktiskt. När man hamnar i en sådan situation trycker man ned dem som har det sämst ställt ännu mer och undergräver deras framtidstro, inte minst ungdomarnas framtids-tro, och man ökar ungdomsarbetslösheten. Då ökar man också riskerna för att de ska rekryteras till kriminella gäng. Att klassklyftor och kriminalitet hänger ihop måste man faktiskt förstå.

Anf. 12 NIKLAS WYKMAN (M):

Herr talman! Man måste berömma Morgan Johansson för att han tror på sin politik. Det råder inget tvivel om det. Redan 2017 konstaterade Morgan Johansson att man var på väg att knäcka de kriminella gängen – för tre år sedan. Missminner jag mig inte var det i september 2017 som Morgan Johansson i Dagens Nyheter starkt och stolt meddelade svenska folket: Vi är på väg att knäcka de kriminella gängen.

Hur har det gått med det, Morgan Johansson? Var Morgan Johansson på väg att knäcka de kriminella gängen 2017, eller var det så att de kriminella gängen 2017 var på väg att knäcka tilliten i det svenska samhället? Väldigt många är nog beredda att säga att det är det senare som är sant – att de kriminella gängen har knäckt mycket av det som är bra med Sverige. Morgan Johansson var inte på väg att knäcka de kriminella gängen 2017. Morgan Johansson är inte på väg att knäcka de kriminella gängen nu heller. För det krävs andra och hårdare åtgärder men också bättre förebyggande åtgärder än vad den här regeringen levererar.

Morgan Johansson hävdar att skatteintäkterna minskade när Alliansen styrde Sverige. Morgan Johansson har tidigare hävdat att han inte behöver någon mer kunskap om offentliga finanser, men jag uppmanar honom att läsa på om vad som hände med skatteintäkterna under Alliansens år. Morgan Johansson kanske här och nu kan svara på om skatteintäkterna ökade eller minskade under tiden då Alliansen styrde Sverige.

Morgan Johansson hävdar att klyftorna växte rekordmycket under Alliansens styre. Kanske kan Morgan Johansson svara på frågan om de har växt mer eller mindre sedan han kom in i regeringen.

Morgan Johansson hävdar att utanförskapet ökar explosionsartat när man sänker skatten. År 2014 hade Sverige det dittills lägsta uppmätta utanförskapet någonsin.

Herr talman! Människor som lyssnar på detta blir kanske lite oroliga över ministrarnas om inte felaktiga så åtminstone starkt alternativa verklighetsbeskrivning.

Har ministrarna några svar på de frågor som har ställts? Har klyftorna ökat mer eller mindre? Har utanförskapet minskat snabbare eller långsammare under denna regering än under alliansregeringen? Och, herr talman, beror verkligen de kriminella nätverkens framväxt och den brottslighet som drabbar våra unga på att ett vårdbidrag fick behålla ungefär en månadslön mer varje år?

Man kan, herr talman, möjligtvis också inskräpa att den politik som Alliansen bedrev, med jobbskatteavdraget, enligt den Morgan Johansson ofta närstående organisationen LO ökade jobben i samhället med ungefär 100 000. Totalt ger jobbskatteavdragen ungefär 150 000 fler arbetstillfällen. Om det nu är arbetstillfällen som knäcker brottsligheten, Morgan Johansson, är det kanske inte så dumt att 150 000 fler får ett jobb. Och rent moraliskt, herr talman, är det ju inget fel i att den som arbetar och sliter får behålla lite mer av sina egna pengar.

Anf. 13 BORIANA ÅBERG (M):

Herr talman! Uppfattningen att det är inkomstskillnaderna som leder till kriminalitet är djupt felaktig. Den uppfattningen misstänkliggör många människor som jobbar och sliter och tar hand om sina barn. Att säga rakt ut att människor med låga inkomster är kriminella eller mer benägna att bli kriminella är en förolämpning mot många.

Det är just den politiken, med större bidrag, större fritidsgårdar och mer personal, som har lett till att man har missat framväxten av kriminella klanger. Man har fäst sig totalt vid de socioekonomiska orsakerna. Jag säger inte att vi ska negligera dem, men de är inte de enda.

Ministern nämnde vapenbrott. Det är bra att man skärper straffet. Problemet är bara att man inte gör skillnad mellan en brottsling som springer med en kalasjnikov och en jägare som har glömt älgstudsaren i bagageluckan. För de brottslingar som har blivit ertappade med vapen ger det dessutom bara mer status att sitta två år i fängelse. Det förstärker våldskapitalet. När de kommer ut bemöts de som hjältar i de områden där de är verksamma.

När det gäller övervakningskameror undrar jag när kommunerna ska få svar på sina ansökningar inom rimlig tid. Nu tar det tolv månader att behandla en ansökan om övervakningskameror. Kommunerna är väldigt frustrerade. När kommer lagstiftarens intention att uppfyllas?

Anf. 14 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S):

Herr talman! Jag förstår att både Borian Åberg och Niklas Wykman gärna vill skarva hur mycket som helst i debatten. Men det finns trots allt en gräns för hur man gör det. Borian Åberg säger att vi inte skiljer mellan en jägare som har ett extravapen i bagaget och en gängkriminell. Detta är rent fel. Det vi har skärpt straffet för är grovt vapenbrott. Vi häktar inte jägare som har ett extravapen i sin bagagelucka. Så är inte lagstiftningen

utformad; det har den aldrig varit. Så stå inte i riksdagens kammare och påstå något sådant! Det kan faktiskt finnas människor som tror på det.

Detsamma gäller Niklas Wykman. Jag har aldrig påstått att skatteintäkterna minskade under er period. Det är bara att gå tillbaka i protokollet och titta vad jag verkligen sa. Jag säger att underskottet ökade under er period, och det är sant. Ni gick 2006 in i mandatperioden med ett överskott som vi hade arbetat upp. Göran Persson hade sanerat statsfinanserna, och vi lämnade över ett överskott på 68 miljarder till er.

Ni gjorde slut på de pengarna blixtnsnabbt genom att göra skattesänkningar. Ni gjorde slut på dem i en sådan omfattning att ni sedan inte kunde finansiera väsentliga offentliga investeringar, bland annat polisutbildningen. Det var alltså underskotten som ökade under er tid, på ett sådant sätt att ni inte klarade av den grunduppgiften.

Sedan kan vi naturligtvis ha en ideologisk diskussion kring vad det egentligen är som driver fram kriminalitet. Jag är väl medveten om att svaren på de frågorna är komplexa. Det kan handla om många olika orsaker. Men jag är ändå övertygad om att om man inte klarar av att föra en politik som ger alla ungdomar framtidstro, arbetsmarknadsmöjligheter och bra utbildning ökar risken för att en del av dem rekryteras till kriminella gäng. Jag menar att det är mer eller mindre en självklarhet att det förhåller sig på det sättet. Generell välfärdspolitik, det vill säga en politik där vi håller ihop samhället och ser till att alla ungdomar har bra möjligheter att utvecklas, är enligt min uppfattning också den bästa brottsförebyggande åtgärden.

Men jag förstår att Moderaterna inte vill köpa detta över huvud taget. Ni har ju nämligen helt motsatt utgångspunkt. Så fort ni får tillfälle att regera gör ni precis tvärtom. Ni sänker skatterna, framför allt för dem som har de högsta inkomsterna, så att de kan dra iväg. Klassklyftorna ökade som sagt snabbast i hela OECD-området under er period.

Sedan trycker ni ned de sämst ställda. Ni skär ned på a-kassan och andra typer av ersättningar. När det sedan visar sig att ni inte klarar den ekonomiska politiken bryr ni er inte om det. Under er tid ökade också socialbidragstagandet kraftigt.

Under våra år, efter det att vi tillträdde 2014, minskade arbetslösheten år för år, framför allt ungdomsarbetslösheten, och vi såg en utveckling där klyftorna faktiskt minskade. Nu är vi mitt i en coronakris, och situationen ser därför annorlunda ut. Men jag är övertygad om att en politik som syftar till att fortsätta hålla ihop Sverige och använda de pengar vi nu har arbetat upp just för att stärka jämlikheten och minska klassklyftorna samtidigt också är den bästa brottsförebyggande politiken.

Anf. 15 NIKLAS WYKMAN (M):

Herr talman! Jag vill börja med att tacka Morgan Johansson för klargörandet att skatteintäkterna ökade under den tid Alliansen styrde Sverige. Det är inte alla gånger Socialdemokraterna har velat kännas vid detta, så det är åtminstone ett steg i rätt riktning för förståelsen av hur man bör sköta offentliga finanser.

Morgan Johansson säger att Moderaterna vill sänka skatten mest för dem som redan har mest. Något magstarkt, skulle nog en vanlig knegare, tjänsteman eller arbetare säga, när Morgan Johansson har sänkt skatten rekordmycket för dem som har de allra högsta inkomsterna, genom att avskaffa värnskatten, men inte gett en enda krona i skattesänkning till männi-

skor med vanliga jobb och vanliga inkomster. Morgan Johansson är värnsskattens avskaffare. Det kan såklart vara bra; det ska löna sig att utbilda sig, anstränga sig och slita. Men det är Morgan Johansson som har bedrivit en skattepolitik som sänker skatten för dem som tjänar mest. Moderaterna gjorde tvärtom. Vi drev en skattepolitik som sänkte skatten mest för dem som tjänade minst. Det är alltså väldigt stor skillnad.

Morgan Johansson säger att det finns många olika förklaringar till att brottsligheten ökar. Morgan Johanssons chef var helt övertygad om att det var Alliansen som orsakade det, tills han ändrade sig och sa att det var migrationen. Detta gör sammantaget att människor känner en stor osäkerhet. Hur ska en regering som inte vet vad som orsakar brottsligheten vara förmögen att lösa den?

Morgan Johansson har också fullt upp med att skylla på tidigare regeringar. Men när han själv var i opposition twittrade han att den dåvarande justitieministern inte kunde skylla ifrån sig på något, för hon hade varit justitieminister i sex år – lika länge som Morgan Johansson nu har suttit i regeringen. Ta ansvar!

Anf. 16 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Herr talman! När det först gäller frågan om skatteintäkterna är det så att lönesumman ökar för varje år eftersom lönerna ökar. Detta innebär att vi totalt sett har en trendmässig ökning av skatteintäkterna, oavsett vad man gör. Problemet uppstår om behoven ökar snabbare än skatteintäkterna – det är då vi får ett underskott. Det var precis detta som inträffade för Moderaterna, till följd av era skattesänkningar: Ni klarade inte av att fylla de behov som fanns.

I stället fortsatte ni att låna pengar till skattesänkningar. Det var detta ni gjorde under hela er sista mandatperiod: Ni lånade er fram.

När det gäller fördelningsprofilen är jag den första att säga att om jag hade fått bestämma skulle vi naturligtvis aldrig ha avskaffat värnsskatten. Nu gjorde vi upp med andra partier om detta.

Den budget som nu ligger framför oss har en väldigt fin fördelningsprofil. Mest ekonomiska förstärkningar kommer till låg- och medelinkomsttagare, och det är en följd både av skattesänkningar till låg- och medelinkomsttagare och av förstärkningar av transfereringssystemen. Vi har exempelvis förbättrat a-kassan på ett mycket påtagligt sätt, vilket har enorm betydelse för den som riskerar att bli arbetslös. Likadant har vi förbättrat underhållsstödet. Inte minst vill jag också nämna pensionstillskottet. Vi höjer pensionerna för de pensionärer som har det sämst ställt.

Om Niklas Wykman vill få en lektion i hur man utformar en fördelningspolitiskt bra ekonomisk politik tycker jag att han ska studera de fördelningsanalyser som nu görs av den budget som vi precis har lagt på riksdagens bord.

Sedan är jag som sagt övertygad om att om klyftorna växer ökar också risken för kriminalitet. Därför kommer det alltid att vara en socialdemokrats viktigaste uppgift att slåss för ökad jämlikhet och minskade klassklyftor.

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

Anf. 17 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

*Svar på
interpellationer*

Herr talman! Boriana Åberg har frågat mig om jag avser att stoppa utvisningen av arbetskraftsinvandrare som försörjer sig och sina familjer, följer regler och betalar skatt. Hon har också frågat när lagstiftning som stoppar kompetensutvisningarna kommer och om jag är beredd att införa ett moratorium för kompetensutvisningarna tills en ny lagstiftning är på plats.

Regeringen har tillsatt en utredning som ska se över det svenska systemet för arbetskraftsinvandring. Vi vill göra det lättare för högkvalificerade att arbeta i Sverige, samtidigt som vi tar ett brett grepp om problemen med missbruk och exploatering. I delbetänkandet, som ska presenteras senast den 1 februari nästa år, kommer utredaren att lämna författningsförslag som syftar till att utvisningar som sker på grund av försumbara och ursäktliga brister ska upphöra.

Det är inte rimligt att utländska arbetstagare drabbas onödigt hårt om en arbetsgivare har begått ett mindre misstag beträffande anställningsförhållandena. Det är heller inte proportionerligt att en seriös arbetsgivare förlorar viktig kompetens i sådana fall. Samtidigt är det viktigt att arbetskraftsinvandrare ska ha anställningsvillkor som är i nivå med svenska kollektivavtal eller branschpraxis. Det är viktigt för att motverka missbruk och osund konkurrens.

Regeringen kan inte bevilja enskilda någon form av tillfällig dispens från gällande lagstiftning. Det skulle strida mot grundlagen. Att ändra förutsättningarna för när arbetskraftsinvandrare kan utvisas skulle kräva lagändringar. Det är givetvis inte aktuellt att på ett sådant sätt föregripa den pågående utredningens uppdrag.

I utredningens uppdrag ligger att avgöra vilka typer av avvikelser från kraven som inte bör leda till ett avslag eller en återkallelse av ett tillstånd och att ta fram författningsförslag som ger önskat resultat. Det är precis det underlag som behövs för att kunna gå fram med lagstiftning som förhindrar utvisning av arbetskraftsinvandrare på grund av försumbara och ursäktliga misstag. Det är för tidigt att säga när en sådan lagstiftning kan träda i kraft, men efter att delbetänkandet lämnats kommer ärendet att beredas vidare inom Regeringskansliet.

Anf. 18 BORIANA ÅBERG (M):

Herr talman! Jag tackar ministern för svaret.

Dagligen står det att läsa i tidningarna om människor som gör rätt för sig, jobbar, betalar skatt och så vidare och ändå tvingas lämna landet på grund av små, oavsiktliga misstag begångna utan uppsåt av deras arbetsgivare eller i vissa fall till och med av tidigare arbetsgivare. Det handlar till exempel om cybersäkerhetsspecialisten Marvin, vars tjänst var utanannonserad på LinkedIn i flera månader men bara två dagar på Arbetsförmedlingens hemsida, copywritern Kemi, vars tidigare arbetsgivare inte hade annonserat hos Arbetsförmedlingen alls, och doktoranden Muham-mad, som var några experiment från att bli klar med sin doktorsavhandling

vid Karolinska institutet när Migrationsverket beslutade sig för att utvisa honom på grund av att han hade utfört en del av forskningen i USA.

Alla dessa fall signalerar att något är uppenbart fel i nuvarande lagstiftning avseende arbetskraftsinvandring, eller med tolkningen av lagen, eller – kanske troligast – med bådadera. För vilken arbetsgivare annonserar ut kvalificerade tjänster på Arbetsförmedlingens hemsida? Rekryteringen sker nästan uteslutande genom andra kanaler, som LinkedIn, personliga kontakter eller professionella rekryteringsföretag. Och regelverket måste givetvis anpassas till denna verklighet.

Det är också beklämmande och direkt stötande att alla dessa utvisningar av kvalificerade och hårt arbetande personer sker obehindrat, medan man när det gäller våldtäktsmän, mördare och andra grovt kriminella element hela tiden hittar anledning att inte döma dem till utvisning eller hittar verkställighetshinder. Detta är inte bara svårt att förstå – det är helt oacceptabelt, och det undergräver respekten för och tilltron till vårt rättssamhälle.

Ministern säger att det senast i februari nästa år kommer att presenteras ett förslag som syftar till att stoppa utvisningar som sker på grund av försumbara och ursäktliga brister. Det är positivt att regeringen slutligen, efter en del turer, bland annat anmälan till konstitutionsutskottet, har uppfyllt riksdagens krav på komplettering av direktiven till utredningen om arbetskraftsinvandring. Vi ska inte glömma att riksdagen redan 2017 uppmanade regeringen att återkomma med lagförslag. Det var för tre år sedan.

En annan fråga är hur lång tid det kommer att ta innan lagstiftning finns på plats. Dröjsmålen skapar nämligen förluster för alla inblandade – för den som har byggt en tillvaro här och bidrar till Sveriges välbefinnande genom att betala skatt men också för arbetsgivarna, som är beroende av kompetenta medarbetare. Ingenjörer, dataspecialister och programmerare är alla exempel på yrken som det råder brist på i Sverige.

Statsrådet bejakar med fina ord i sitt svar de argument för att skyndsamt agera i dessa frågor som jag framför i min interpellation. Men viljan att verkligen göra något åt saken manifesteras, som så ofta, med att hänvisa till ännu en utredning.

Anf. 19 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Herr talman! Det märks att det är länge sedan Moderaterna styrde Sverige. Det hör man i inlägget. Ta bara förslaget om att regeringen skulle gå in med ett moratorium och stoppa eventuella utvisningar. Regeringsformen, vår grundlag, säger att regeringen inte kan ingripa i myndighetsutövning, utan det är myndigheterna som tillämpar svensk lag. Skulle jag göra detta skulle jag omedelbart hamna i konstitutionsutskottet – med all rätt, skulle jag vilja påstå.

Vill man påverka detta får man göra det med lagstiftning, och då måste det passera riksdagens kammare. Det som Boriana Åberg föreslår går alltså inte.

Låt mig också påminna, herr talman, om att detta i grunden är Moderaternas lagstiftning. Det var ju ni som drev igenom det här systemet för tio år sedan. Det blev fel på oerhört många sätt, inte minst eftersom vi fick världens mest generösa arbetskraftsinvandringsregler.

Vi är, vågar jag påstå, det enda land i världen som har arbetskraftsinvandring inte bara för yrken där det är brist på arbetskraft utan också för yrken där det inte är någon brist. Till exempel har vi arbetskraftsinvandring för personliga assistenter, städare och serveringspersonal på kaféer. Det finns inga andra länder som har en så generös lagstiftning som just Sverige. Det har lett till enorma problem med fusk och fiffel. Det finns handel med arbetstillstånd. Arbetsgivare exploaterar enskilda arbetstagare, för när de väl är här är de helt i händerna på arbetsgivaren. Detta måste vi nu göra något åt.

I det utredningsuppdrag som jag har gett till den särskilde utredaren ingår att bekämpa den typ av fusk, fiffel, människoexploatering och handel med arbetstillstånd som moderatreglerna har lett till. Det ska bli otroligt skönt att kunna genomföra det.

Nu pratar Borian Åberg om högkvalificerad arbetskraft, alltså de som kanske har högskoleutbildning och centrala positioner. År 2017 skedde det en praxisändring från domstolarnas sida som innebar att när det gäller mindre fel som personen inte skulle ha kunnat påverka själv ska man ha en mycket mer generös, flexibel inställning.

Sedan dess har också bifallsandelen ökat kraftigt. Vet Borian Åberg vad bifallsandelen när det gäller förlängningsärenden är för en högskoleutbildad? Det är 99 procent. 99 procent av alla förlängningar av arbetskraftsinvandningsärenden som gäller högskoleutbildade beviljas. Så har vi 1 procent som inte beviljas av olika skäl. Det kan ha varit oegentligheter. Det kan vara så att man har försökt skarva med regelverket. Det kan också vara något annat.

Min slutsats är att om 99 procent av alla ärenden beviljas, hur svårt kan det då vara att följa reglerna? Är regelverken verkligen så komplicerade och svåra att arbetsgivare och arbetstagare inte klarar av att följa dem, när 99 procent beviljas?

Nu har vi i alla fall en översyn även av detta, och jag får som sagt ett betänkande den 1 februari. Då ska vi se hur regelverket eventuellt kan behöva utvecklas ytterligare för en del av de enskilda fall som kan finnas i den sista procenten. Man ska dock vara medveten om att det är den storleksordningen på problemen som vi talar om: 99 procent av alla ärenden beviljas alltså vad gäller fortsatt uppehållstillstånd.

Anf. 20 BORIANA ÅBERG (M):

Herr talman! När jag nämnde moratorium i min fråga menade jag självklart inte att ministern skulle ingripa i enskilda fall utan att vi generellt nu under coronatider, när allt är satt ur spel, låter de specialister som är kvar här på grund av karantänregler eller något annat få stanna kvar till februari då vårt förslag är på plats.

Jag kan väl säga att när det gällde gymnasielagen var regeringen väldigt angelägen om att låta människor utan asylskäl, och som hade fått avslag på sin asylansökan många gånger, stanna. Då anpassade man lagstiftningen och vred och vände på varje argument. Vill man så kan man fixa det, men uppenbarligen är det svårare att vara flexibel när det gäller människor som försörjer sig själva, har ett jobb och utbildning och bidrar till landet.

På en punkt ska jag dock ge ministern rätt när det gäller arbetskraftsinvandringen för lågkvalificerade yrken som städare, köksbiträden, biltvättare och vad det nu är. Man kan undra varför inte arbetsgivarna hittar sådan arbetskraft i Sverige. Varför måste man rekrytera städare från Irak eller Afghanistan?

Jag tror att jag vet varför. Det är för att vi har så höga bidrag i Sverige. I Sverige är bidragen så generösa att det är helt olönsamt för en människa att ta steget från att försörja sig på bidrag till att skaffa ett lågbetalt jobb. Kanske är det där regeringen borde börja: att alla som är i Sverige ska se till att försörja sig själva och inte ligga samhället till last. På så sätt kommer man att eliminera problemet med arbetskraftsinvandring för lågkvalificerade yrken.

Att arbetstagare utnyttjas beror också mycket på den dåliga eller obefintliga kontrollen av vilka vi släpper in i landet. Vi har så många samordningsnummer utan några personer bakom. Gränskontrollerna som ministern berömde sig av i den föregående debatten fungerar inte som det var tänkt. Man skulle ha haft poliser som stoppade tågen till exempel mellan Köpenhamn och Lund och som skulle gå igenom folks pass och id-handlingar, men tågen bara stoppades utan att någon kom och kontrollerade. Det man åstadkom med dessa kontroller var inte att stoppa människor som inte har rätt att vistas i landet utan att hindra människor som skulle ta sig till och från jobbet i Köpenhamn.

Det finns alltså många andra orsaker till de problem som ministern pekar på.

Om vi återgår till de högkvalificerade handlar det om 99 procent beviljande, säger ministern. Jag har en siffra på 98 procent. Resten tar jag i nästa inlägg.

Anf. 21 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Herr talman! Sedan praxisändringen skedde 2017 har andelen som beviljas förlängning ökat trendmässigt, och de 99 procenten är alltså de hittills beviljade för i år. Tidigare handlade det om mellan 95 och 98 procent beroende på vilken kategori vi pratar om.

Nu pratar vi som sagt om dem som har högskolekompetens, och det är 99 procent. Och min fråga till Borian Åberg var ju precis den: Hur svårt kan det vara att följa reglerna om 99 procent får beviljat uppehållstillstånd? Då kan det inte vara så ohyggligt komplicerat trots allt.

Borian Åberg frågar sig varför svenska företag inte får tag i städare och personliga assistenter. Jag påstår att de mycket väl får det. Men en del företag vill inte, för de vill ta in någon från ett annat land som de sedan kan köra med precis hur som helst, någon som jobbar för 30 kronor i timmen och bor i en källare. Det finns den typen av oseriösa företag. Bara häromdagen upptäcktes en företagare här i Stockholm som hade 21 personer illegalt anställda.

Nu har vi fördubblat sanktionsavgifterna för den typen av arbetsgivare. Vi har också ökat polisens kontrollmöjligheter så att man nu kan göra arbetsplatsinspektioner på den typen av arbetsplatser för att verkligen kontrollera vem det är som jobbar där.

Jag tror att det är det som det handlar om: Det finns en del oseriösa arbetsgivare som vill ha arbetskraft som de kan köra med precis hur som helst, och därför sätter man dem i dessa situationer.

Boriana Åberg säger att det beror på våra socialförsäkringar och att vi har a-kassa i Sverige. Men det stämmer inte heller. Sverige har EU:s högsta sysselsättningsgrad. Det finns inget land i hela EU där folk jobbar lika mycket som i Sverige. Om det hade varit sant det som Boriana Åberg säger, att våra socialförsäkringssystem gör att folk inte vill jobba, ja, då skulle vi inte vara det land där man har den högsta sysselsättningsfrekvensen i hela EU.

Nej, herr talman, förklaringen är en annan, nämligen precis den att det finns arbetsgivare som är oseriösa och som vill använda sitt övertag i den här situationen gentemot arbetskraften och därmed exploatera den så här. Det måste vi helt enkelt komma till rätta med, och det var precis därför som jag tillsatte en utredning för att göra en översyn av reglerna, trots hårt motstånd från många håll. Inte minst Moderaterna har slagits för de här reglerna med näbbar och klor. Det var ju ni som införde ett system helt baserat på arbetsgivarnas intressen en gång i världen. Nu hoppas jag dock att man har tänkt om också i den frågan. Vi socialdemokrater har ju varit kritiska till detta ända från första början.

När det gäller de så kallade kompetensutvisningarna har vi fler ärenden som beviljas efter den praxisförändring som skedde. Jag ser naturligtvis fram emot den utredning som ska komma den 1 februari. Vi får väl se om det behöver göras ytterligare saker, inte minst när det gäller sanktionerna och vem sanktionerna ska drabba när man inte har levt upp till regelverket. Kanske finns det bättre sätt att sätta åt de arbetsgivare som slarvar, och som inte bryr sig om det här utan exploaterar folk, i stället för att lägga trycket på löntagarna. Det ska bli spännande att se vad utredningen kommer fram till i den delen.

Anf. 22 BORIANA ÅBERG (M):

Herr talman! Jag nämnde inte a-kassan. För mig är a-kassan en försäkring, inte ett bidrag. Jag hoppas att ministern ser det på samma sätt.

Vi har högst sysselsättningsgap mellan utrikes födda och inrikes födda i Sverige. Detta beror uteslutande på de generösa försörjningsstöd, barnbidrag och bostadsbidrag som gör att steget att ta ett jobb som städare blir långt.

För att återgå till de kvalificerade personer som utvisas från Sverige kan vi sätta in det hela i en coronakontext. Nu i coronatider har många arbetsgivare, bland andra LTH, Lunds Tekniska Högskola, haft problem med att människor som har fått anställning på högskolan inte har kunnat komma till Sverige under den fyramånadersperiod under vilken de måste inställa sig på sin nya arbetsplats för att uppehållstillståndet inte ska dras tillbaka.

Jag ser att ministern ser undrande ut. Det var i mitten av augusti som problemet uppmärksammades av rektor Viktor Öwall. Deras arbete hindrades av att människor inte kunde komma till Sverige inom fyramånadersperioden på grund av olika karantänsregler, problem med flygförbindelser och så vidare. Kan man inte se mer generöst på dessa välutbildade och kompetenta arbetstagare, som är nödvändiga för Sveriges utveckling?

Anf. 23 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Herr talman! Jag kan gärna titta på detta enskilda exempel, men vi kan inte gå in och ändra en lag nu i en handvändning för att ta hand om ett enskilt problem på det sättet. Man får nog acceptera att om man är i en krissituation, som coronakrisen är, kommer det att innebära bekymmer på en lång rad områden för alla människor. Men jag kan gärna titta lite mer på vad det egentligen handlar om. Sedan är det som ni vet i slutändan domstolar som avgör och bedömer enskilda ärenden.

Återigen: Bilden att folk inte vill jobba i Sverige därför att vi har socialförsäkringar är fullständigt fel. Då hade vi inte haft EU:s högsta sysselsättningsgrad.

Boriana Åberg nämnde sysselsättningsgapet. Jag kan gärna granska siffrorna, men den bild jag har är att utlandsfödda kvinnor har väsentligt högre sysselsättningsfrekvens i Sverige än vad de har i de allra flesta fall i övriga EU. Detta beror på att människor är ganska snabba med att ta till sig den svenska modell som vi har, nämligen tvåförsörjarkushållet. I Sverige är normen att båda jobbar, och detta gäller också invandrargrupperna.

För några år sedan hade utlandsfödda kvinnor faktiskt högre sysselsättningsfrekvens efter fem år i Sverige än vad inrikesfödda kvinnor hade i övriga EU. De tog alltså till sig det nya landets normer ganska snabbt, vilket är bra. Jag är övertygad om att vi behöver jobba mer med detta, men påstå inte att det faktum att vi har en arbetslöshetsförsäkring eller andra typer av transfereringar är det som avgör sysselsättningsgraden!

Boriana Åberg nämnde barnbidrag. Det ska bli spännande att se om Moderaterna går fram med en sänkning av barnbidraget. Det får vi se när deras budgetförslag kommer.

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

§ 7 Svar på interpellation 2020/21:4 om släktbaserade kriminella nätverk

Anf. 24 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Herr talman! Boriana Åberg har frågat mig om jag avser att vidta åtgärder för att brottslingar med dubbelt medborgarskap ska kunna utvisas från Sverige. Hon har också frågat mig om jag avser att initiera lagstiftning som underlättar konfiskering av egendom från personer som saknar lagliga inkomster och lagstiftning för att markant skärpa straffen för gängkriminalitet.

Enligt Polismyndigheten finns det tre olika typer av kriminella nätverk i Sverige. Det är löst sammansatta nätverk, kriminella organisationer och familje- och släktbaserade nätverk. Oavsett vilken typ av nätverk vi pratar om är regeringens budskap tydligt. Brottsligheten i kriminella nätverk ska tryckas tillbaka med samhällets fulla kraft. I Sverige ska alla vara trygga, oavsett var man bor.

Med 34-punktsprogrammet genomför vi det största paketet mot gängkriminaliteten någonsin i Sverige. Programmet omfattar åtgärder på både kort och lång sikt. Vi ger nya verktyg till myndigheterna och skärper straf-

fen, men vi ser också till att vi får ett bra och långsiktigt brottsförebyggande arbete.

Det är helt klart att den huvudsakliga drivkraften bakom brottsligheten i kriminella nätverk är att tjäna pengar. Därför är det centralt att vi har effektiva och ändamålsenliga verktyg för att kunna konfiskera, eller förverka, brottsvinster från kriminella. Brott ska inte löna sig. Reglerna för hur brottsvinster kan tas från kriminella är föråldrade och behöver bli effektivare och tydligare. Regeringen har därför tillsatt en utredning som bland annat syftar till att åstadkomma just detta.

Steg för steg fortsätter vi också att skärpa det straffrättsliga regelverket, och våra åtgärder kommer att slå hårt mot de kriminella nätverken. I den nyligen överlämnade propositionen om straffskärpningar för innehav och smuggling av illegala vapen och explosiva varor är en generell utgångspunkt att de nya straffskärpningarna ska träffa kriminella nätverk särskilt hårt.

Utredningar pågår om skärpta straff för bland annat brott med kopplingar till kriminella uppgörelser, narkotikaförsäljning och övergrepp i rättssak och för dem som involverar unga i kriminalitet. Dessutom har det nyligen remitterats förslag om slopad straffrabatt för 18–20-åringar för brott med minimistraff ett års fängelse. Om förslaget genomförs kommer det att dömas till längre och fler fängelsestraff för sådan brottslighet.

När en utlänning gör sig skyldig till allvarlig eller upprepad brottslighet i Sverige måste det finnas förutsättningar att besluta om utvisning. Regeringen har därför tillsatt en utredning som ska lämna förslag på hur man kan åstadkomma skärpta regler för utvisning på grund av brott. Med skärpta regler är inriktningen att fler personer än i dag ska kunna utvisas.

En svensk medborgare kan dock inte utvisas, och det gäller även personer som har dubbelt medborgarskap. Redan i dag görs det emellertid en prövning av hederligt levnadssätt vid alla ansökningar om svenskt medborgarskap. Och i en utredning som regeringen tillsatte i fjol analyseras bland annat möjligheterna att försvåra för unga som är grovt kriminellt belastade att bli svenska medborgare.

Jag och regeringen arbetar brett mot brottsligheten i kriminella nätverk, och vi har inga planer på att slå av på takten.

Anf. 25 BORIANA ÅBERG (M):

Herr talman! Tack, ministern, för svaret!

”Brottsligheten i kriminella nätverk ska tryckas tillbaka med samhällets fulla kraft. I Sverige ska alla vara trygga, oavsett var man bor.” Så sa ministern. Aldrig någonsin tidigare har det skådats en sådan enorm skillnad mellan ambition och verklighet. Fast ambition är något positivt. Ambition antyder handlingskraft. I ministerns och regeringens fall handlar det snarare om handlingsförlamning och oförmåga att lösa akuta problem. Det är som att all kraft har gått åt till retorik och det inte har blivit något kvar till handling.

Liknande uttalanden har upprepats av ministern i årtal. Vi är på väg att knäcka den organiserade brottsligheten, sa ministern i september 2017. Vi ska knäcka gängen, fick man höra i juni 2018. Men, herr talman, verkligheten utanför Rosenbad och Riksdagshuset visar något helt annat. Aldrig någonsin tidigare har den grova organiserade brottsligheten haft ett så fast grepp om vårt samhälle. Det är gängmord, skjutningar, uppgörelser

där oskyldiga barn mördas, öppen knarkhandel och vägspärrar som upprättas av kriminella klaner som kontrollerar hela stadsdelar. Listan kan göras lång.

Aldrig någonsin har så många människor varit så otrygga i Sverige. Aldrig någonsin har vi hört vår polisledning säga som vice rikspolischefen Mats Löfving sa: "Just nu har vi minst 40 ... släktbaserade kriminella nätverk i Sverige, så kallade klaner. De har kommit till Sverige ... enbart med syfte att organisera och systematisera kriminalitet. De arbetar med att skapa makt. De har stor våldskapacitet. De vill tjäna pengar."

I sitt svar buntar ministern ihop de olika typerna av kriminella nätverk, men just den klanbaserade brottsligheten är speciell. Den kräver speciell kunskap och speciella åtgärder. Utvecklingen av klanbrottsligheten har gått hand i hand med den stora migrationen och den obefintliga integrationen. Den är systemhotande. Den har infiltrerat myndigheter, politik och näringsliv.

Klanbrottsligheten har en mycket stark struktur, där tilliten och relationerna redan finns i släkten. Klanerna skapar parallellsamhällen med egen rättvisa och egna lagar. De besitter också stort våldskapital som gör att ingen vågar vittna mot dem.

Herr talman! I Tyskland finns det en speciell klanenhet inom polisen. Man har också inrättat en särskild avdelning på åklagarmyndigheten med uppgift att konfiskera kriminellas tillgångar.

Kan regeringen ta efter Tysklands exempel direkt utan några långdragna utredningar, visa handlingskraft och slå undan benen på den klanbaserade brottsligheten? Det kommer inte att ske med detsamma. Men man kan åtminstone visa goda intentioner och använda väl beprövade och verkningsfulla åtgärder från vårt grannland.

Anf. 26 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Herr talman! Jag tror att alla är överens om att gängkriminaliteten är ett av våra stora problem. Det är inte någonting som uppstod över en natt. Den började rota sig i Sverige för kanske 20–25 år sedan, inte minst i våra gemensamma hemtrakter i Skåne med mc-gängen som kom till Sverige från Danmark – Hells Angels och Bandidos – i början av 1990-talet. Men sedan har detta byggts på efter hand med andra typer av mer löst sammansatta nätverk och sedan även de släktbaserade nätverken.

Min uppfattning är att de insatser som vi nu gör borde Sverige ha gjort för kanske 20 år sedan. Då hade vi kvävt detta i sin linda. Men vi gjorde det inte då. Då får vi se till att göra det nu. Det kommer därmed att ta lite längre tid, kosta mer pengar och vara svårare. Men jag är övertygad om att det går. Men man ska vara klar över att det inte görs i en handvändning utan att det är någonting som man får jobba med både på kort och på lång sikt. Det gör vi nu.

Vi utbildar nu tre gånger så många poliser än vad som var fallet när vi tillträdde. Vi har nu fler poliser i Sverige än någonsin tidigare. Vi är på väg att nå målet med 10 000 fler polisanställda till 2024.

Vi bygger ut verktygslådan med bland annat hårdare straff för de brott som de gängkriminella mest begår. Straffmätningen nu är nog den hårdaste någonsin, åtminstone i modern tid.

Jag har också pekat på kameraövervakningen. Vi har nu 450 övervakningskameror på brottsutsatta platser. Vi bygger också ut när det gäller uniformskameror för poliser i yttre tjänst.

Men vi satsar också på förebyggande insatser, inte minst sociala insatser. Om man ska klara detta på lång sikt måste man få bort de mest brottsaktiva individerna från gatorna samtidigt som man stoppar nyrekrytering- en till de kriminella gängen. Då handlar det mycket om just sociala insatser riktade till barn och ungdomar som kan riskera att hamna i kriminalitet.

Boriana Åberg lyfter fram frågan om att gå på pengarna. Där vi helt ense. Det är till och med så att vi under den förra mandatperioden utvid- gade möjligheterna att förverka tillgångar för de kriminella. Dessa regler används nu på ett mycket mer effektivt sätt än tidigare. Vi har en pågående översyn som ska ta ytterligare ett steg och som jag kommer att redovisa.

Men Boriana Åberg behöver inte gå till Tyskland för att se detta. Det räcker att hon går till Helsingborg. Det gjordes nämligen en samordnad insats för bara någon vecka sedan i Helsingborg med de olika myndigheter som vi talar om – kommunala myndigheter, tullen och polisen – då man gick rakt på de kriminella på de adresser där de brukar uppehålla sig för att driva in olika skulder och avgifter. På bara tre dagar lade man beslag på över 6 miljoner kronor i en sådan gemensam insats.

Likadant var det när det gäller Operation Rimfrost, som var en sam- ordnad polisinsats mot de gängkriminella. Där använde man sig också av de nya reglerna och gick hårdare på just pengar som de gängkriminella har tjänat. Under Operation Rimfrost kunde man beslagta över 10 miljoner kronor i kontanter, över 30 bilar, där tre av dem var värda över 2 miljoner kronor, och nästan 40 klockor, där bara en enda klocka faktiskt var värd över 1 miljon kronor.

Det är på detta sätt som svenska myndigheter jobbar, det vill säga att man går på de tillgångar som de gängkriminella har – bilar, klockor, kon- tanter och annat.

Den pågående översynen kommer att medföra ytterligare mer effektiva åtgärder i den delen. Där är vi nog helt överens.

Men Moderaterna är svaret skyldiga när det gäller att de inte har någon politik för att förebygga brott och stoppa nyrekryteringen till gängen. Där är ni faktiskt helt tomma på förslag.

Anf. 27 BORIANA ÅBERG (M):

Herr talman! Jag måste ge ministern rätt i det han sa om att vi skulle ha börjat för 20 år sedan.

Per Brinkemo skrev boken *Mellan klan och stat*. När boken kom sa både socialtjänst och polisen: Oj, det är en bra bok, men du har skrivit den 20 år för sent.

Ministern resonerade klokt om syftet med brottsligheten, att tjäna pengar, och om vikten av att kunna konfiskera vinsterna från brotten.

Redan för ett år sedan twittrade ministern: För att knäcka gängen måste vi också gå på deras finansieringskällor.

Ministern pekar på några positiva exempel. Men fortfarande finns det brist på en speciell lagstiftning som gör detta förverkande mycket mer ef- fektivt. Det är därför som jag pekar på exempel från andra länder – Irland, Nederländerna och Storbritannien – som har just en sådan speciell lagstift- ning som man gärna får titta på.

Jämte de positiva exemplen finns tyvärr negativa sådana. Trots framgångsrikt samarbete mellan polisen och Skatteverket om kriminella som lever lyxliv men inte har några inkomster har Skatteverket slutat granska kriminella. Då handlar det om beskattning och upptaxering. Anledningen är nya riktlinjer fastslagna i en handling som heter Metodstödet för fördjupade skrivbordsutredningar av fysiska personer avseende oredovisade inkomster.

Nu är det Skatteverkets utredare som måste bevisa att inkomsterna inte kommer från arbete eller liknande. Det nya arbetssättet innebär att om tungt kriminella eller terrorismisstänkta tiger händer ingenting. Skatteverkets kontroll blir verkningslös.

En av Skatteverkets utredare skrev efter att detta metoddirektiv kom: Rättsavdelningens ställningstagande kommer att innebära att brottsvinster kommer att återinvesteras i narkotika, vapen med mera med stora kostnader för samhället som följd.

Jag vill gärna att ministern kommenterar detta. Är det rätt att myndigheterna gör nya tolkningar som går stick i stäv med lagstiftarens intentioner?

Jag är glad över att ministern nämnde både Helsingborg och Operation Rimfrost. Mitt nästa exempel kommer nämligen just från Helsingborg.

Nyligen fann Tullverkets rättsavdelning att tullen i Helsingborg hade gjort fel genom att bistå polisen med narkotikasökhund och personal vid husrannsakan under Operation Rimfrost, detta på grund av föråldrad lagstiftning.

Vad tänker ministern göra i fråga om detta? När både riksdag och regering tycker att våra myndigheter ska samarbeta och göra sitt bästa för att bekämpa brottsligheten, hur är det då möjligt att man säger att polisen inte får bidra med narkotikasökhund? Där blir det glapp mellan polislagen och smugglingslagen där det finns bestämmelser om i vilka fall som tullen kan bistå polisen. Det är mycket allvarligt, och jag hoppas verkligen att ministern går till botten med denna historia och löser detta problem. Det får nämligen helt oanade konsekvenser om tullen ska säga nej till begäran om hjälp från polisen.

Anf. 28 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Herr talman! När det först gäller förverkandelagstiftningen är det alltså så att vi sedan 2016 har nya regler på plats. Vi utvidgade så att säga användningen av det så kallade utvidgade förverkandet. Det innebär att man vid fler tillfällen än tidigare kan beslagta kriminellas tillgångar, och jag vill påstå att det har varit ett mycket verkningsfullt instrument. Det gör att vi bland annat kan göra de stora beslag jag har redovisat.

Vi är dock inte nöjda med det, utan vi är beredda att ta ytterligare steg. I 34-punktsprogrammet pekade vi ut en ytterligare översyn av förverkandereglererna, och den utredning vi då tillsatte ska redovisa sitt betänkande under nästa år. Vi ser förstås fram emot att kunna gå fram med ny lagstiftning, så att vi kan få detta löst under den här mandatperioden. Då handlar det om att öka utrymmet ytterligare så att vi gör det ännu enklare, får jag väl säga, för myndigheterna att beslagta dessa tillgångar. Jag tror nämligen att det ofta är där det gör riktigt ont. När myndigheterna dyker upp och

plockar av de kriminella gängen deras fina bilar, klockor, guldkedjor och kontanter tror jag att det har en påtaglig effekt.

Sedan tar Boriana Åberg upp två saker när det gäller Skatteverket och när det gäller tullen, och jag tar gärna med mig de två exemplen även om ingen av myndigheterna är min. När det gäller Skatteverket tror jag inte att finansministern tvekar en endaste sekund inför att styra upp verksamheten på ett sådant sätt att det blir lättare att samarbeta med andra myndigheter och även bistå andra myndigheter på det här sättet. Jag och inrikesminister Mikael Damberg träffade för övrigt Skatteverkets generaldirektör bara i förra veckan för att bland annat gå igenom folkbokföringsfrågan, som ligger på Skatteverket. Vi har en nära dialog också med andra myndigheter, även om de ligger utanför våra departement.

Både i den fråga om Skatteverket och i den fråga om tullen som togs upp lovar jag att försöka se vad regeringen som helhet kan göra för att lösa de eventuella knutarna. Det finns inget skäl för oss att försvåra för myndigheterna på något sätt, utan vi vill tvärtom snarare se till att det blir mer effektivt.

Anf. 29 BORIANA ÅBERG (M):

Herr talman! Jag tackar ministern för det positiva svaret, i alla fall i sista delen.

Jag hade en fråga till om utvisning. Ministern svarar helt rätt att vi inte kan utvisa svenska medborgare, men vi skulle kunna ändra lagen så att vi gör en bättre kontroll av vilka som blir medborgare. Som det är nu behöver du inte vara självförsörjande, du behöver inte kunna ett ord svenska och du behöver inte vara särskilt hederlig i ditt leverne.

Det finns många exempel på att brottsliga syndikat har mutat tjänstemän på dåvarande Invandrarverket och även hotat anställda där för att få svenskt medborgarskap. Jag såg att ministern tittade frågande på mig, men detta är beskrivet i boken *Svensk maffia*; ministern kan få låna den av mig om han inte har läst den. Det var för övrigt en av de mest lästa böckerna på svenska anstalter för en tid sedan.

Man kan alltså ha bättre kontroller, och man kan också undersöka hur man kan dra in medborgarskapet för sådana som har dubbelt medborgarskap och begår brott efter brott utan att kunna bli utvisade. Det gäller även verkställighetshinder eller att någon påpekar att de har relationer hemma – det är ju uppenbart att en brottsling som sitter i fängelse och har begått grova brott inte är en tillgång för sin familj. Dessa människor brukar miss-handla både fruar och barn. Jag vet vad jag talar om; jag har haft sådana som klienter inom socialtjänsten.

Alltså: Ta gärna ett krafttag! Säg inte bara att det inte går. Ändra lagen!

Anf. 30 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S):

Herr talman! Om det är Lasse Wierups bok *Svensk maffia* som Boriana Åberg hänvisar till kan jag säga att jag läste den redan när den kom. Han har dessutom kommit med ett par uppföljare efter det. Jag behöver alltså inte låna den, för jag har den redan.

När det gäller sakfrågan, det vill säga utvisningarna, är det alltså så – vilket jag sa i interpellationssvaret – att vi nu ser över reglerna för medborgarskap. Det handlar bland annat om att införa ett språkkrav för svenskt

medborgarskap, och det betänkandet kommer någon gång under nästa år. Det är en sådan sak som finns i januariavtalet och som vi kommer att gå vidare med.

Det finns dock även en annan fråga i den utredningen, nämligen att det i vissa fall – framför allt för ungdomar – räcker att anmäla sig för att få ett svenskt medborgarskap. Man behöver alltså inte *ansöka* om svenskt medborgarskap. Det gör att även personer som kan vara dömda för grova brott och vara indragna i kriminell verksamhet med nuvarande regler faktiskt ganska enkelt kan få ett svenskt medborgarskap. De reglerna måste också stramas upp, och det ligger som sagt med i översynen. När detta väl kommer till riksdagen är jag övertygad om att det kommer att kunna gå igenom.

Till syvende och sist handlar det enligt min uppfattning om att helt enkelt fortsätta med de förstärkningar vi har gjort – med polisen, straffskärpningar och kameraövervakning – men samtidigt också göra insatser för att bryta nyrekryteringen till de kriminella gängen. Här måste vi nämligen arbeta både på kort och på lång sikt för att försöka förbättra situationen och få ordning på den typen av kriminalitet.

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

§ 8 Svar på interpellation 2020/21:11 om inställda färjeturer

Anf. 31 Infrastrukturminister TOMAS ENEROTH (S):

Herr talman! John Widegren har frågat mig om tillgänglighet för företag och boende i området runt Skenäsleden över Bråviken.

En god tillgänglighet i hela Sverige är nödvändig för att det ska vara möjligt att bo, leva och verka i alla delar av landet. Sverige ska hålla ihop. Färjetrafik är en viktig del av väginfrastrukturen. Regeringen gör nu stora investeringar i infrastruktur – över 164 miljarder kronor satsas på vägunderhåll. Nu i höstbudgeten har regeringen också föreslagit utökningar av vägunderhållet med totalt 1,5 miljarder kronor under perioden 2021–2023. Det skapar förutsättningar för drift och underhåll av det statliga vägnätet, inklusive färjorna.

Det är Trafikverket som har regeringens uppdrag att planera, prioritera och genomföra åtgärder. Jag förutsätter att Trafikverket ser allvarligt på frågan och arbetar för en tillförlitlig förbindelse över Bråviken.

Anf. 32 JOHN WIDEGREN (M):

Herr talman! Tack för svaret, infrastrukturministern!

Jag är såklart väl medveten om att frågan hanteras av Trafikverket och att den hanteras regionalt, men när saker inte fungerar som de ska ute i landet behöver vi lyfta dem ett snäpp – upp till Sveriges riksdag – och det är precis vad jag har gjort nu. Det är nämligen inte *en* påringning jag har fått, och det är inte två; det är *många*, både via telefon och mejl. Budskapet har varit att det inte fungerar. Sommaren som har gått var inte heller den första sommaren som det inte fungerade.

Herr talman! Detta är absolut en infrastrukturfråga, men jag tycker att det är en fråga som har många fler bottnar än bara infrastrukturen. Frågan landar även i stad–land-perspektivet. Den landar i trygghetsperspektivet,

den landar i det näringspolitiska perspektivet och den landar i det miljö- och klimatmässiga perspektivet.

När det gäller stad-land-perspektivet tror jag att människor på landsbygden tyvärr ofta känner sig lite bortglömda numera. När det uppstår ett problem som detta på landsbygden känner man sig verkligen bortglömd. Hade samma sak hänt i en tätort hade det blivit ett helt annat ramaskri av det hela, och problemet hade förmodligen åtgärdats på kortare tid. Det hade framför allt inte tillåtit att vara ett problem under flera års tid.

Det finns ett trygghetsmässigt perspektiv, herr talman, i och med att människor inte vet hur de ska transportera sig eller komma till sina jobb. De vet inte hur det blir med deras pendling eller deras företagande. De vet inte vilka tider som gäller eller hur långt de ska färdas.

Det finns ett näringspolitiskt perspektiv – i detta läge när det gäller jordbrukare. Ibland kanske jordbrukare är beroende av detta eftersom de har mark på båda sidor sundet. Det ställer till oerhörda problem i deras näringsutövande. Det ställer till lönsamhetsproblem när någon behöver ta omvägen runt hela Bråviken i stället för att ta sig rakt över. Detta är jordbrukare som i dag redan är väldigt hårt ansatta av lönsamhetsproblematik.

Det finns också ett miljö- och klimatpolitiskt perspektiv här. Statistik från september 2018 visade att ungefär 500 bilar per dygn använder den här leden. Detta är 500 bilar som, om de inte kan använda färjan, behöver transportera sig fem mil extra. Det innebär 25 000 kilometer extra vägsträcka om dagen. Det är ju ganska mycket. Känn på den siffran – 25 000 kilometer! Det är ganska mycket för den här färjan när den inte fungerar.

Därför menar jag, herr talman, att en sådan här fråga landar i så mycket mer. Den landar framför allt i stad-land-perspektivet. Därför tycker jag att det är väldigt viktigt att få debattera frågan med en infrastrukturminister som jag vet också värnar om landperspektivet och som inte stirrar sig blind på stadperspektivet.

Därför skulle jag helt enkelt vilja höra ministern problematisera lite kring de frågor som jag precis har lyft upp. Detta är ju en färja, men vi har många sådana här färjor i Sverige. På vissa platser kanske det inte ens finns ett alternativ med biltrafik och att ta en omväg, utan man har bara den här färjan. Detta är någonting som vi måste få att fungera i framtiden. Det får inte finnas problem sommar efter sommar.

Anf. 33 Infrastrukturminister TOMAS ENEROTH (S):

Herr talman! Precis som John Widegren värnar jag verkligen om att Sverige ska hålla ihop mellan stad och land. Det är ett av skälen till att vi i budgeten nu gör en extra satsning med öronmärkta resurser för vägunderhåll till just landsbygden – detta behövs.

Jag minns när vi tog fram den nationella planen, där de 164 miljarder kronorna till vägunderhåll redovisades. Då var det en ordentlig utökning. Men det finns ändå – och detta är viktigt att komma ihåg – en risk att vi i slutet av planperioden kan få en försämring av det svenska vägnätet. Detta är skälet till att vi från regeringens sida valt att i budgetarna återkommande skjuta till resurser – de så kallade potthållspengarna – för att säkra vägstandarden. I det inkluderar vi också färjorna.

Prot. 2020/21:14
24 september

Svar på
interpellationer

Skälet till att det är extra viktigt när vi tittar på färjorna framöver – och här tycker jag att John Widegren argumenterar väl – är att detta inte bara görs utifrån ett tillgänglighets- och trygghetsperspektiv, utan det finns också en tydlig klimataspekt. Vi har ju som ambition att se till att bli världens första fossilfria välfärdsland. Därför pågår nu ett program där färjorna byts ut och där driften elektrifieras där detta är möjligt. Att staten går före med att klara omställningen är ett sätt att säkra den statliga infrastrukturen.

Ju fler som ställer sig bakom resurser för att stärka infrastrukturen, desto bättre. Det behöver göras lika satsningar och bra satsningar i hela landet. Jag kommer själv från Kosta, som är ett samhälle med 800 invånare, och vet mycket väl betydelsen av att det är bra kvalitet på vägarna. Men jag vet också hur det är när det inte fungerar, och därför kan jag mycket väl förstå den frustration och ilska som finns hos folk när det inte fungerar med färjeförbindelsen.

Precis som John Widegren säger är det förstås än värre på ställen där det inte finns en alternativ förbindelse. Det har vi också råkat ut för, och det är därför Trafikverket har ganska strikta regler när det gäller att det inte får bli många dagar med uppehåll innan man agerar och innan man är beredd att ta ansvar för att säkerställa trygga förbindelser.

Jag vet att det pågår en dialog mellan kommunen och Trafikverket, och förutsätter att Trafikverket arbetar hårt på att säkerställa att det återigen blir en trygg förbindelse utan avbrott.

Anf. 34 JOHN WIDEGREN (M):

Herr talman! Väl resonerat, infrastrukturministern!

En annan anledning till att jag valde att ta upp denna fråga är att signalerna från Trafikverket varit lite för klena, eller för dåliga. Jag fick signaler från lokalpolitiker i Norrköping och även från regionen i Östergötland om att de har försökt att lyfta problemet med Trafikverket, men Trafikverket hänvisar till att man inte vill ha digitala möten.

Detta blir ju lite löjeväckande i en sådan här fråga. Dessa kontakter togs mitt i sommaren, och färjan stod still mycket i somras. Jag och ministern tvistar lite om hur mycket, men den har stått still mycket. När man tar kontakt med berörd myndighet och kanske får nonchalanta svar är det ännu viktigare att vi lyfter upp frågan till ett högre plan. Vi ska inte styra myndigheter, men vi måste förstå att det ibland fungerar dåligt med kommunikationen. När det gör det blir människor lidande.

Jag har fått signaler om att det har stått still i två veckor under den här sommaren. Detta är två veckor mitt i skördeperioden och två veckor när det är som mest tryck på turismen i dessa områden. Redan förra sommaren hade vi, som sagt, stora stillestånd på den här färjan.

Hur ska vi ta oss vidare från detta? Det är en fråga som vi måste lyfta upp, förstå och faktiskt ta tag i. Det är ju bra att sätta till pengar, som ministern säger, så att det finns medel. Men kan det vara så att det finns något systemfel någonstans när vi ser problemet återupprepas gång på gång? Tycker man kanske inte från myndighetens håll att det här är så viktigt? Och hur får vi i så fall ned signalen från högsta nivå att det är viktigt, så att människor inte behöver gå runt och vara oroliga för att detta problem ska återupprepas?

Anf. 35 Infrastrukturminister TOMAS ENEROTH (S):

Herr talman! Jag har inte fått intrycket att Trafikverket på något sätt skulle nedprioritera detta. Min erfarenhet av Trafikverket är att man när det sker störningar i trafiken snabbt är framme och agerar och hittar lösningar. Hur det var i just detta fall, mitt i sommaren, känner jag inte till, men utgångspunkten är naturligtvis att Trafikverket har i uppdrag att säkerställa att vi har en väl fungerande infrastruktur och att trafiken ska kunna flyta.

Jag tror att utmaningen på sikt när det gäller det statliga färjerederi vi har för den här typen av färjetrafik kommer att vara att klara av utbytet till moderna färjor. Jag tror att snittåldern på färjorna ligger en bit över 30 år, så här ligger ett uppdrag att skapa utrymme för att successivt byta ut dem – inte bara av klimatskäl, som vi var inne på, utan också av driftssäkerhetsskäl. Detta uppdrag har Trafikverket. Resurserna har vi ställt till förfogande, och det finns dessutom ett tydligt regelverk.

Jag förutsätter, återigen, att Trafikverket nu tar sitt ansvar och säkerställer att vi har trygga förbindelser och att man agerar snabbt för att det ska vara så.

Anf. 36 JOHN WIDEGREN (M):

Herr talman! Vi hade ett längre stopp under sommaren. Jag ser i papperet framför mig att färjan den 19 juli var inställd på grund av tekniskt fel. I juli månad inträffade också ett propellerhaveri. Under hösten – i september månad – inträffade ett tekniskt fel. Jag vet att färjan någon gång har ställts in på grund av dimma.

Det kan finnas många anledningar till att en färja står still, och det kan väl accepteras att en färja står still någon dag eftersom det finns problem. Men det får inte hända upprepade gånger, vilket har skett i detta fall.

Hur ser det ut med kapaciteten för utbytesfärjor eller lånefärjor? Har man någon kapacitet i Sverige i dag att flytta runt färjor för att lösa problemen när de uppstår under en så viktig tid som det var under sommaren? Det skulle jag vilja veta.

Som avslutning vill jag säga att det känns bra att ministern ser allvaret i detta och tar tag i frågan och tar den framåt. Ministern sa i sitt svar att han förutsätter att Trafikverket ser allvarligt på frågan, och jag förutsätter att även ministern ser allvarligt på frågan.

Anf. 37 Infrastrukturminister TOMAS ENEROTH (S):

Herr talman! Jag vill bara göra ett påpekande. Om det är så att färjan står still på grund av väder måste vi ha respekt för det. Personalens säkerhet och sjösäkerheten måste alltid komma i första rummet. Utgångspunkten är att det aldrig får äventyras om det är oväder eller dimma. Jag vet också att den förståelsen finns hos de boende. Sjösäkerheten måste alltid komma i första rummet, både för personal och för resenärer.

Sedan finns det förutsättningar att hitta reservfärjor, även om man ska ha respekt för att det kan vara komplicerat. Men återigen: Det ligger i Trafikverkets arbete, och de tar också allvarligt på detta, naturligtvis.

På samma sätt som jag nu tar mitt ansvar genom att vi skjuter till resurser och uppmärksammar detta förutsätter jag att också John Widegren och Moderaterna är beredda att säkerställa att de resurser finns som behövs för statlig infrastruktur. När jag tillträdde som infrastrukturminister och

tog fram en nationell plan fick vi lägga 100 miljarder mer än vad den moderatledda regeringen hade gjort innan, eftersom man då inte hade valt att prioritera infrastruktur.

Jag hoppas att man förstår att Sverige behöver en bra infrastruktur, både i stad och – inte minst – på landsbygden, så att alla människor i landet kan känna sig trygga med bra och klimatsmarta förbindelser.

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 13.51 på förslag av talmannen att ajournera sammanträdet till kl. 14.00, då frågestunden skulle börja.

Återupptaget sammanträde

Sammanträdet återupptogs kl. 14.00.

Frågestund

§ 9 Frågestund

Anf. 38 TREDJE VICE TALMANNEN:

Jag vill hälsa statsråden välkomna. Frågor besvaras i dag av näringsminister Ibrahim Baylan, statsrådet Ardalan Shekarabi, statsrådet Jennie Nilsson och statsrådet Matilda Ernkrans.

En fråga ska vara av övergripande och allmänpolitiskt slag eller avse ett ämne som faller inom statsrådets ansvarsområde och rör dennes tjänsteutövning. Näringsminister Ibrahim Baylan besvarar såväl allmänpolitiska frågor som frågor inom sitt eget ansvarsområde.

Genomförandet av högskoleprovet

Anf. 39 KRISTINA AXÉN OLIN (M):

Fru talman! Jag har en fråga till statsrådet Matilda Ernkrans.

Det här året kommer vi alla att komma ihåg som det år då pandemin slog ut hela världen. Men vi är också många som kommer att komma ihåg haverierna kring årets högskoleprov.

Vårens provtillfälle ställdes självklart in, något som vi alla förstår. Men turerna kring höstens genomförande kan inte beskrivas som något annat än kaos.

Vi har nu över 100 000 arbetslösa ungdomar. Det är en kraftig ökning, vilket gör ett genomförande – självklart coronasäkert – av högskoleprovet, som kan ge unga en chans att komma in på sin drömutbildning eller i alla fall någon utbildning vid högskolan, ännu viktigare.

Fantastiskt många kommuner och hotellkedjor har hört av sig och erbjudit gratis lokaler för att få till stånd ett högskoleprov i höst. Själv undrar jag hur svårt det kan vara.

Min fråga till Matilda Ernkrans är: Anser statsrådet att hon har gjort allt som står i hennes makt, till exempel att svara på UHR:s pm från den 19 maj, för att få till stånd ett högskoleprov?

Prot. 2020/21:14
24 september

Frågestund

Anf. 40 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S):

Fru talman! Jag tackar Kristina Axén Olin för frågan. Jag har noterat det breda engagemanget här i Sveriges riksdag för ett smittskyddssäkert högskoleprov. Jag kan försäkra Sveriges riksdag och alla andra som lyssnar på detta att regeringen delar det här engagemanget. Jag och departementet har ägnat oerhört mycket av vår tid till att steg för steg metodiskt ta oss an att försöka få på plats ett smittskyddssäkert högskoleprov under hösten.

Vi har tagit en rad regeringsbeslut. Regeringen har fattat beslut i de lägen där det har varit möjligt att fatta beslut. Nu är det väl ändå positivt att det kommer på plats ett prov som kan genomföras smittskyddssäkert i höst – med den lilla brasklappen att vi fortfarande är i en pandemi och att människors liv och hälsa alltid kommer att komma först.

Anf. 41 KRISTINA AXÉN OLIN (M):

Fru talman! Statsrådet! Jag skulle kunna läsa upp en lång lista, men då skulle jag dessvärre överskrida talartiden stort.

Den 24 april har UHR sitt möte med lärosätena om förutsättningarna för att genomföra höstens prov. Den 19 maj skriver de ett pm med en begäran om vad de behöver för att kunna genomföra provet och skickar det till Matilda Ernkrans och Utbildningsdepartementet. Den 30 juni ger regeringen besked till UHR om att gå vidare, men med en begränsning av vilka som ska skriva. Den 9 juli ändrar sig regeringen och ger besked om att det inte går att genomföra.

Har Ernkrans gjort allt som står i hennes makt?

Anf. 42 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S):

Fru talman! Det har gjorts ett oerhört stort jobb. Jag har försäkrat mig om att alla verkligen gör allt de kan för att ett smittskyddssäkert högskoleprov ska kunna genomföras. Vi ska komma ihåg att vi ända fram till mitten av juni inte ens visste om vi skulle ha några studenter på våra universitet och högskolor. Det kan vara bra att minnas att vi fortfarande är i en pandemi. Men vi kommer faktiskt att kunna genomföra ett smittskyddssäkert högskoleprov i höst. Förhoppningsvis äger det rum den 25 oktober.

Anf. 43 TREDJE VICE TALMANNEN:

Jag vill uppmana ledamöterna att komma ihåg att vi ska ha distans mellan varandra i kammaren. Det gäller när vi har omröstningar, och det gäller naturligtvis också under frågestunden. Jag vill även påminna om att vi har handsprit utställd vid talarstolarna och annorstädes. På så sätt säkrar vi att vi inte bidrar till smittspridning här.

Frågestund

Anf. 44 KATJA NYBERG (SD):

Fru talman! För att brottsbekämpning ska ge det resultat som medborgarna förväntar sig räcker det inte med att stärka vissa delar av rättsväsendet. För att undvika flaskhalsar behöver man stärka samtliga delar. Fler poliser behöver kompletteras med fler åklagare och bättre förutsättningar för domstolar att hantera fler brottmål.

Åklagarmyndigheten har i sitt yrkande efterfrågat en budgetökning på 49 miljoner för att kunna hantera de förväntade målökningarna, och Sveriges Domstolar har efterfrågat en budgetökning på 120 miljoner. Allt detta säger regeringen nej till. Nu finns det risk att åklagare kommer att bli varslade.

Regeringen väljer i stället att lägga 325 miljoner på en cykelsatsning samt 52 miljarder på bistånd till andra länder.

Om regeringen menar allvar med alla dessa löften om att krossa gängkriminaliteten måste mer pengar skjutas till. Ser Ibrahim Baylan några problem med underfinansieringen av Åklagarmyndigheten och Sveriges Domstolar när gängkriminaliteten skjuter i höjden, eller gör regeringen en annan bedömning av vilka resurser som är nödvändiga för att hantera målökningarna?

Anf. 45 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S):

Fru talman! Att bekämpa brott, säkra människoliv och säkra tryggheten för våra laglydiga medborgare är en av regeringens absolut viktigaste uppgifter. Jag skulle även säga att det är en av denna riksdags absolut viktigaste uppgifter.

Det är mot den bakgrunden vi har skärpt straffen och sett till att lagarna är stränga för dem som begår brott. Det är också mot den bakgrunden vi har stärkt resurserna till hela rättsväsendet. Det gäller polisen, och det gäller även Åklagarmyndigheten, som var föremål för den här frågan.

Sedan 2014 har vi stärkt resurserna till Åklagarmyndigheten med 392 miljoner kronor, eller närmare 30 procent. Åklagarmyndigheten räknar själva med att de har ett stort överskott i år på närmare 30 miljoner, och de räknar med ett överskott även nästa år.

Skulle det visa sig, fru talman, att det behövs ytterligare resurser till alla delar av rättsväsendet för att bekämpa brotten kommer regeringen inte att tveka att skjuta till de resurserna.

Anf. 46 KATJA NYBERG (SD):

Fru talman! Sanningen är att den besparing som Åklagarmyndigheten och även Ibrahim Baylan pratar om har inneburit att rutinerade åklagare slutat och ersatts av aspiranter. Men när väl löneökningar, höjningar av lokalhyror och så vidare har betalats kommer det inte att finnas några pengar kvar.

Vi har i dag en kris i samhället, med en utbredd gängkriminalitet, ouppklarade brott, överbelagda anstalter och så vidare. Det säger sig självt att en satsning på polisen kräver en satsning på hela rättskedjan.

Anf. 47 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S):

Fru talman! Så är det. Det är därför vi stärker alla delar av rättskedjan. Vi gör det genom ökade resurser, men också genom skärpta straff.

Jag skulle vilja tillägga att vi därutöver behöver skärpa och stärka de förebyggande åtgärderna. Det räcker inte att bura in busarna och se till att de som ägnar sitt liv åt brottslighet och kränker andra människor – ibland grovt, ibland som mördare, ibland som våldtäktsmän med mera – åker i fängelse. Vi behöver också se till att tillförseln inte fortsätter.

Slakteriavgifterna

Anf. 48 LARS THOMSSON (C):

Fru talman! Min fråga går till landsbygdsminister Jennie Nilsson. Det är en liten fråga, men den är rätt viktig för jordbruksnäringen. Den rör slakteriavgifter.

Dagens system drabbar slakteribranschen och speciellt de små slakterierna. Om jag tar Gotland som exempel finns där ett väldigt litet slakteri med tre djurslag. Därmed blir det ett väldigt dyrt system att hantera.

För Gotlands del drabbar den kommande höjningen som är föreslagen Gotland med 3 miljoner direkt mot primärproduktion. Det blir en extremt effektiv broms på all nyproduktion på Gotland. Så är det runt om i landet.

Min fråga är konkret: Har ministern uppfattat situationen, och vad avser ministern att göra åt det?

Anf. 49 Statsrådet JENNIE NILSSON (S):

Fru talman! Tack, Lars Thomsson, för frågan!

Det är svårt att svara väldigt detaljerat på frågan på en minut. Jag kan konstatera att vi självklart har uppfattat frågan. Skälet till den förändring som nu görs är att vi implementerar EU-lagstiftning på området.

Däremot har vi under lång tid skjutit till pengar så att vi subventionerar ungefär hälften av slakteriavgifterna via skattsedeln. Det fortsätter vi att göra i och med årets budget. Den förändrade utformningen innebär däremot att utfallet blir annorlunda. En del blir vinnare, en del blir förlorare.

Syftet med utformningen är att främja effektivitet i verksamheten. Här kan vi behöva jobba också med andra verktyg för att åstadkomma och möjliggöra för framför allt de små slakteriföretagen att kunna vara en del av att göra detta. Det kan exempelvis handla om investeringsstöd via CAP och annat.

Anf. 50 LARS THOMSSON (C):

Fru talman! Jag vet att utredningen pågår. Vad den leder till vet vi ännu inte. Centerpartiet har länge önskat att vi ska gå till EU:s miniminivå i den här delen. Det är nämligen en av de få konkreta åtgärder vi kan göra för att stärka livsmedelsstrategin och svensk konkurrenskraft i primärledet i jordbruket. Jag hoppas att ministern kan dra åt det hållet.

Anf. 51 Statsrådet JENNIE NILSSON (S):

Fru talman! Tack för följdfrågan, Lars Thomsson!

Det är viktigt att vi följer de här frågorna väldigt noga men också att vi jobbar med hela spektrat. Vi behöver jobba med lönsamhetsfrågorna rent

allmänt när det gäller hela primärproduktionen. Att ha effektiva och ändamålsenliga verktyg och regelverk är en del i det.

Jag noterar synpunkten. Den är inte okänd för mig eller någon annan.

Utförsäkring av coviddrabbade

Anf. 52 NOOSHI DADGOSTAR (V):

Fru talman! Min fråga går till minister Ardalan Shekarabi.

Den borgerliga regeringen införde en bortre parentes i sjukförsäkringen. Det var politiker och inte läkare som utförsäkrade människor. Vänsterpartiet och Socialdemokraterna tog bort den bortre parentesen från sjukförsäkringen.

Det som har hänt nu är att i praktiken har vi fått en ny bortre parentes. Efter 180 dagar är det i dag väldigt många människor som blir utförsäkrade och fråntagna sin sjukpenning.

Många svenskar har i dag ihållande och svåra symtom från covid-19. Redan nu ser vi att Försäkringskassan utförsäkrar de personerna och vill att de ska gå in i arbetslivet igen.

Tycker ministern att det är rimligt att personer med svåra covidsymtom ska gå tillbaka till sina arbetsplatser och arbeta?

Anf. 53 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S):

Fru talman! Tack, Nooshi Dadgostar, för den viktiga frågan!

Regelverket för sjukförsäkringen från och med den 180:e sjukdagen är problematiskt. Regelverket ger inte det skydd till de försäkrade som de förtjänar. Det innebär att många människor, en relativt stor andel av de försäkrade, blir av med sin sjukpenning den 180:e sjukdagen.

Regeringen har uppmärksammat detta. Vi har förslag på vårt bord från utredningen om en tryggare sjukförsäkring om hur regelverket kan förändras. Regeringen arbetar med de förslagen.

Under tiden har vi gett uppdrag till Försäkringskassan att förstärka arbetet med utredningar inför beslut och erbjudande om rehabilitering till människor de första 179 dagarna så att människor får den rehabilitering och det stöd de har rätt till.

Vi avser naturligtvis att jobba vidare med de ändringsförslag som ligger på regeringens bord. Här behövs det också regeländringar.

Anf. 54 NOOSHI DADGOSTAR (V):

Fru talman! Jag är väldigt glad att regeringen har lyssnat på Vänsterpartiet i den här frågan och kommer att gå fram med en förändring av regeln vid 180 dagar.

Min fråga till ministern blir: När kommer denna proposition att läggas på riksdagens bord? Det är väldigt bråttom. Många människor hör av sig – det vet säkert ministern också – och frågar: När ska det ske en förändring av det som kallas för rehabiliteringskedjan och alla dessa utförsäkringar som kommer dag 180?

Anf. 55 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S):

Fru talman! Vi jobbar med frågan. Under tiden har vi säkerställt att vi har särskilda undantagsregler med anledning av coronasituationen. Det

innebär att vi genom tillfällig förändring av regelverket på kort sikt har gett större handlingsutrymme till Försäkringskassan att fatta beslut om att människor får behålla sin sjukpenning i väntan på rehabilitering och vårdinsats. Det är särskilt aktuellt med anledning av den vårdskuld som uppstått på grund av corona.

Prot. 2020/21:14
24 september

Frågestund

Statligt huvudansvar för hälso- och sjukvården

Anf. 56 ACKO ANKARBERG JOHANSSON (KD):

Fru talman! Svensk sjukvård har världsklass, men den är inte jämlik. Det skiftar beroende på vem jag är – vi har socioekonomiska skillnader – och det beror på var jag bor. Vi har i praktiken 21 olika sjukvårdssystem där det kan bli väldigt olika möjligheter.

Behöver jag ett visst läkemedel som är godkänt av Läkemedelsverket och TLV och min läkare tycker att det ska passa för mig kan det ändå vara nej för att min region har bestämt att det inte är tillåtet här, kanske av ekonomiska skäl. Detsamma gäller för pneumokockvaccin. Det möjliggörs i hälften av regionerna. Den andra hälften får inte del av det. Det är inte jämlikt.

Kristdemokraternas uppfattning är därför att staten bör ha huvudansvaret för hälso- och sjukvården. Frågan är om inte regeringen också efter den här pandemin har insett att det borde vara så.

Min fråga till regeringen är: Borde inte staten ha huvudansvaret för hälso- och sjukvården?

Anf. 57 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S):

Fru talman! Tack, Acko Ankarberg Johansson, för en viktig fråga!

Efter den här pandemin, och över huvud taget när man har med den svenska sjukvården att göra, tror jag att de allra flesta har just den bild som Acko Ankarberg Johansson gav uttryck för. Det finns en stor tacksamhet över att vi har tillgång till i många stycken världens bästa sjukvård.

Det betyder inte att den inte har sina brister. En av de bristerna är just att det kan vara skillnader i detta. En annan är att det kan vara brister i tillgängligheten för den som känner ett behov av att vara i kontakt med sjukvården.

Fru talman! Det är mot den bakgrunden som regeringen har stärkt styrningen av den gemensamma sjukvården men framför allt stärkt resurserna såväl under covid-19-krisen som generellt. Vi behöver stärka vår gemensamma sjukvård och se till att de som gör heroiska insatser där också har goda förutsättningar över hela landet.

Anf. 58 ACKO ANKARBERG JOHANSSON (KD):

Fru talman! Det var inte riktigt svar på min fråga om staten ska ha huvudansvar eller inte. Ändå har regeringen gett en liten vink om det.

Man kan titta på utgiftsområde 9 i budgetpropositionen på s. 36. Jag förstår att statsrådet inte har den framför sig, men jag har det. Vi har ett tillkännagivande från 2017 som säger att vi ska se över ansvarsfördelningen.

Regeringen skriver nu att det behöver analyseras vidare i ljuset av de nya situationer och de behov som uppstått med anledning av covid-19.

Det har blivit uppenbart att om vi inte kan flytta resurser och läkemedel där staten bestämmer blir det ohållbart.

Anf. 59 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S):

Fru talman! Man hinner inte gå igenom allt på en minut. Det är klart att förstärkning av resurserna, en ökad styrning och ökat tillgängliggörande genom både styrning och resurser är några steg på vägen.

Men jag tror också att man ska stanna upp och fundera. Om man tror på ett alexanderhugg genom att förstatliga allt bör man också titta på de statliga myndigheter som finns i vårt land. Det är inte alltid jämlikt och utan skillnader där heller. Men jag tror att vi är helt överens om vikten av resurser och styrning och av att se till att garantera sjukvård för alla på lika villkor.

Åtgärder för förbättrad skrivkunnighet i högre utbildning

Anf. 60 MARIA NILSSON (L):

Fru talman! Min fråga går till statsrådet Matilda Ernkrans.

Vi är många som har följt de diskussioner som har varit i spåren av Utbildningsradions programserie *Skrivglappet*. I den framgår att nästan hälften av universitets- och högskolelärarna uppfattar att studenterna är dåliga på att uttrycka sig skriftligt. Detta är bara ett i raden av flera larm i frågan som har kommit under de senaste åren.

Att kunna uttrycka sig precist i skrift är grundläggande i många yrken. Det kan handla om att ringa in och analysera ett problem och att argumentera för en lösning. Det här är självklart en fråga som spänner över hela utbildningsområdet, från förskola via ungdomsskola till högre utbildning.

Min fråga till statsrådet är: Vad ser statsrådet specifikt bör och kan göras inom ramen för högre utbildning?

Anf. 61 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S):

Fru talman! Tack, Maria Nilsson, för frågan! Det är en väldigt angelägen fråga. Som också ledamoten själv identifierar är detta verkligen något som spänner över hela utbildningsområdet.

Jag skulle vilja säga att en del av de åtgärder som regeringen har vidtagit och som vi fortsätter att förstärka handlar om de insatser som vi kan göra tidigt i utbildningskedjan. Inte minst kan vi redan på förskolenivå identifiera de barn som behöver extra stöd och hjälp när det gäller läs- och skrivförståelse och hålla i detta genom utbildningssystemet.

Det är klart att detta är frågor som vi behöver fundera på också inom högre utbildning. Det är naturligtvis sådant som jag får ta med mig i det arbete som jag har ansvar för.

Anf. 62 MARIA NILSSON (L):

Fru talman! Jag kan å ena sidan uppskatta att statsrådet inte kommer här och nu med konkreta förslag som kanske senare är svåra att förverkliga.

Jag håller helt med om att grunden till mycket stor del läggs i just ungdomsskolan. Men jag undrar ändå om statsrådet skulle kunna ringa in någ-

Anf. 63 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S):

Fru talman! Först vill jag säga till ledamoten Maria Nilsson att jag gärna pratar mer om fortsatta insatser på detta område. Det är viktigt och angeläget.

Men jag tror ändå att vi har identifierat en del insatser i det samarbete vi har i mitten på svensk politik. Vi har ju tillsammans sagt att vi ska reformera lärarutbildningen för att stärka sambandet mellan teori och praktik, för att utveckla metodik och så vidare. Det tror jag kan vara viktiga inslag för att adressera frågan.

En trygg pension

Anf. 64 MATTIAS VEPSÄ (S):

Fru talman! Min fråga går till statsrådet Ardan Shekarabi.

Många människor tänker på vad som ska hända när man går i pension. En av våra viktigaste frågor är just denna. Människor undrar: Hur ska det bli när jag slutar arbeta? Hur ska mina föräldrar kunna betala hyran eller sätta guldkant på tillvaron? Hur ska jag själv kunna ha ett sjyst liv? Många med mig, både kommande pensionärer och dagens pensionärer, känner en oro och har kanske inte full koll på hur det ska bli.

Min fråga till regeringen och till Ardan Shekarabi blir därför: Hur arbetar regeringen för att se till att den som har arbetat och slitit i ett långt arbetsliv ska få känna tillförsikt och få en ordentlig pension?

Anf. 65 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S):

Fru talman! Tack, Mattias Vepsä, för frågan! Det första steget är att erkänna att pensionerna är för låga för många grupper i vårt samhälle. Det är också många grupper som har jobbat och slitit i Sverige i väldigt många år men som har haft låga löner och som i dag sitter med en låg pension. Det gäller undersköterskor, barnskötare och busschaufförer.

Det är många grupper som har applåderats under de senaste månaderna av oss alla. Men de har låg pension. Nu kommer det en pensionshöjning. Det är ett bra besked i budgeten att pensionstillägget genomförs nästa år och att pensionerna höjs, speciellt för dessa grupper – de som har jobbat och slitit i ett helt yrkesliv.

Men vi måste fortsätta att jobba med frågan, och därför avser Pensionsgruppen att intensifiera arbetet med frågan om hur vi kan öka inbetalningarna till pensionssystemet så att vi kan fortsätta att höja pensionerna för dem som jobbar i ett helt yrkesliv. Det här är en viktig fråga.

Parallellt med detta har vi också höjt garantipensionen. Grundnivån i pensionssystemet höjdes den 1 januari. Det här är viktiga steg för att vi ska få pensioner som man kan vara trygg med.

Anf. 66 MATTIAS VEPSÄ (S):

Fru talman! Tack för svaret! Ardan Shekarabi radar upp en hel del av de yrkeskategorier som har de absolut mest utsatta och tyngsta arbetena i

Frågestund

vårt samhälle. Vi vet att många inte klarar att jobba sig igenom ett helt arbetsliv.

Hur tänker ministern och regeringen på framtiden? Hur ska vi se till att vi skapar situationer och ett arbetsliv som gör att man orkar?

Anf. 67 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S):

Fru talman! Tack för frågan, Mattias Vepsä! Arbetsmiljön måste förbättras. Inte minst måste villkoren för dem som arbetar i offentliga verksamheter förbättras.

Det gör ont att påminnas om att regeringen under förra mandatperioden lade fram ett förslag för den här kammaren om att det skulle bli obligatoriskt att ställa krav på tjänstepension och försäkringar i alla de verksamheter som finansieras med våra skattemedel och att detta förslag föll i riksdagen.

Jag hoppas att de insikter som har väckts under corona gör att alla partier tänker om och tänker rätt.

Djurförsök i forskning

Anf. 68 MATS BERGLUND (MP):

Fru talman! Jag vill ställa en fråga till statsrådet Ernkrans.

Frågan handlar om djurförsök i forskning. 96 procent av däggdjurens biomassa i världen utgörs av människor och våra tamdjur. Bara 4 procent av alla däggdjur är vilda djur. Det här kommer från en vetenskaplig rapport som visar att vi måste ompröva vårt förhållande till djur.

Det gäller på många områden: i jordbruket, i vad vi äter men också i forskningen. Djurförsök i forskning är viktiga, men djurförsök är både tids- och kostnadsintensiva. Genom alternativa, djurfria, metoder kan vi – utöver det etiska – spara både tid och pengar i forskningsbudgeten. Vi pratar om moderna metoder, datormodeller, konstgjorda material som liknar mänsklig vävnad eller det som kallas organ på chip. Men sådana här metoder finns än så länge bara i liten utsträckning.

Jag vill fråga statsrådet: Vad gör regeringen för att stimulera forskning och metodutveckling på området?

Anf. 69 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S):

Fru talman! Tack, Mats Berglund, för frågan! Sverige är känt för att ha ett oerhört starkt djurskydd. Det ska vi fortsätta att ha och arbeta intensivt med.

Men det är klart att vi också ska jobba vidare med alternativ till djurförsök utifrån denna bakgrund. Vi jobbar utifrån det som kallas för 3R-principen, alltså replace, reuse och refine.

Vetenskapsrådet finansierar forskning när det gäller alternativa metoder. Det är viktigt; det är en forskning som ska fortsätta och som vi behöver. Sedan har också regeringen Sveriges 3R-center, där forskare, industri och djurskydd samarbetar. Här har regeringen gett besked i budgeten om att vi ska fortsätta att utveckla detta. Vi höjer anslaget med 15 miljoner kronor för 2021 fram till 2023, och det är bra.

Anf. 70 MATS BERGLUND (MP):

Fru talman! Tack, statsrådet, för svaret! Jag har läst budgetpropositionen och gläder mig verkligen åt att 3R-centret vid Jordbruksverket blir kvar och får finansiering. Det har en viktig och framför allt samordnande roll.

Jag skulle också vilja nämna den kommande forskningspropositionen. Hur kan vi i den säkerställa att det finns utrymme och resurser för forskningen att både utveckla och använda nya metoder under de kommande fyra åren, den tid en forskningspolitisk proposition brukar täcka in?

Anf. 71 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S):

Fru talman! Jag vet att Miljöpartiet är väldigt engagerat i frågan om alternativ till djurförsök och har varit det i många år. Jag tycker också att vi framgångsrikt har drivit de här frågorna tillsammans i den socialdemokratiska och miljöpartistiska regeringen. Vi måste fortsätta göra det.

Vi får väl se. Vi är ju nu inne i slutet på utarbetandet av den forskningspolitiska propositionen. Det är ändå glädjande att vi kan presentera en riktigt anständig forskningsbudget. Sammantaget kommer vi att investera 13,6 miljarder i svensk forskning de kommande fyra åren, så det är en bra grund.

Rovdjursförvaltningen och livsmedelsproduktionen

Anf. 72 JOHN WIDEGREN (M):

Fru talman! I dag kan vi läsa på Svensk Jakts hemsida: ”I 28 år har Tord Englund haft får. Men något 29:e blir det inte. Vid fem tillfällen på knappt ett år har varg angripit och dödat får på gården. Nu lägger han ner verksamheten.”

Detta blir vanligare och vanligare, fru talman, och det börjar på riktigt gå ut över svensk livsmedelsproduktion. Jag tycker att regeringen nu på ett helt annat sätt måste bli tydlig: Ska vi ha kvar lantbruk och djurhållning i den brutna bygd där vargen faktiskt gör sina härjningar? Eller är det ett rent slättjordbruk vi efterfrågar? I så fall tycker jag att man ska säga det.

Och när tänker statsrådet ta tag i rovdjursförvaltningen kontra livsmedelsproduktionen? Det börjar nämligen bli bråttom.
(Applåder)

Anf. 73 Statsrådet JENNIE NILSSON (S):

Fru talman! Jag kan bara konstatera att regeringen *har* tagit tag i rovdjursförvaltningen. Vi har jobbat både under förra mandatperioden och under denna för att säkerställa en god viltförvaltning när det gäller allt vilt, så också vargen. Vargen faller dock under ett EU-direktiv, art- och habitatdirektivet. Det betyder att vi inte är fria att göra precis så som vi vill i den här frågan. Det vi gör är att försöka säkerställa att de verktyg vi har är så effektiva som möjligt.

I den senaste räkning som genomfördes – detta brukar nämligen koka ned till en fråga om licensjakt eller inte licensjakt – låg antalet på 365 djur. Vi har ett beslut om att 300 är det som krävs för att klara gynnsam bevarandestatus. Därför har Naturvårdsverket lämnat en delegation till länsstyrelsen om licensjakt.

Prot. 2020/21:14
24 september

Frågestund

Anf. 74 JOHN WIDEGREN (M):

Fru talman! Jag tackar för svaret. Det är jättebra att vi kanske, förhoppningsvis, får till licensjakt. Men ett sådant exempel som det jag nu läste upp kräver faktiskt skydds jakt, och de riktlinjerna är väldigt fyrkantiga. Framför allt är de snart 15 år gamla. Vi har inte uppdaterat dem, samtidigt som människor upplever större och större problem. Är det inte hög tid att uppdatera riktlinjerna för skydds jakt?

Anf. 75 Statsrådet JENNIE NILSSON (S):

Fru talman! Jag utesluter inte att man uppdaterar bestämmelser på alla områden för att säkerställa att man har effektiva och bra åtgärder. När det gäller skydds jakten har vi tagit ett antal beslut kopplat till den. Vi har infört ett skyndsamhetskrav eftersom det ett tag var ett bekymmer att det tog för lång tid innan man fick ett beslut. Det fanns också synpunkter på rättssäkerheten i besluten eftersom det kunde skilja mellan dem, och då utsåg vi en länsstyrelse som ansvarig myndighet för att ta hand om alla överklaganden.

Vi har alltså gjort mycket, men jag är beredd att göra mer.

Hyra av utländska fängelseplatser

Anf. 76 ADAM MARTTINEN (SD):

Fru talman! Kriminalvården har nu meddelat att man går upp i stabsläge därför att fängelserna är fulla. Det är någonting som äventyrar det normala arbetet och säkerheten för intagna, men inte minst också säkerheten för kriminalvårdens personal.

Detta är inget nytt problem, fru talman. Trenden har varit tydlig i många år. Ändå har regeringen inte agerat.

Vi är nu i budgettider och kan konstatera att ingenting som regeringen har presenterat för kriminalvårdens del kommer att medföra några nämnda förbättringar.

Sverigedemokraternas förslag om att hyra anstaltsplatser i andra länder skulle omedelbart göra skillnad för den överbeläggning vi ser i våra anstalter. Frågan är varför regeringen inte kan ta till sig det förslaget, som omedelbart skulle göra stor skillnad för att höja säkerheten och trygga situationen för kriminalvårdens personal i våra anstalter.

Anf. 77 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S):

Fru talman! Man ska komma ihåg att detta beror på att vi både har skärpt straffen och skjutit till enorma resurser för att se till att få fler poliser. Vi har som mål att till 2024 få 10 000 fler polisanställda i landet. Då blir en av bieffekterna naturligtvis att vi både fångar och lagför fler människor. Då blir också anstalterna fulla.

Vad är då lösningen på detta? Jo, att bygga fler anstalter. Den här offensiven mot brottsligheten kommer vi att fortsätta med, både genom att skjuta till ytterligare resurser och genom att fortsätta att skärpa straffen där det behövs, men naturligtvis också genom att stärka resurserna till hela rättskedjan – till Kriminalvården, till Åklagarmyndigheten med mera.

Nu hör vi här att vi bara för att vi inte har tagit till oss den här typen av låtsasförslag inte skulle göra något. Det är precis tvärtom, fru talman. Ska

det hända något måste man se till att bygga här i Sverige, och det är precis det vi håller på med.

Prot. 2020/21:14
24 september

Anf. 78 ADAM MARTTINEN (SD):

Fru talman! Ingenting som regeringen aviserar att göra kommer att förbättra situationen för kriminalvårdens överbeläggning inom överskådlig tid. Till 2029 kommer vi att ha en ansträngd situation på våra anstalter. Är det en rimlig arbetssituation? Är det ett rimligt förhållningssätt? Är det regeringens besked till kriminalvårdens anställda att till 2029 kommer ni att ha en ansträngd situation med förhöjda risker i ert vardagliga arbete?

Norge och Belgien har hyrt fängelseplatser i Nederländerna för att möta den puckel av överbeläggning man haft i de länderna. Varför kan inte regeringen i just Sverige göra det?

Frågestund

Anf. 79 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S):

Fru talman! När det handlar om att bekämpa brottsligheten finns inga genvägar. Vi måste se till att fortsätta bygga upp vårt rättsväsen genom att stärka resurserna med fler poliser, fler åklagare och fler som jobbar i kriminalvården. När det är överbeläggning, eftersom vi i många stycken lyckas se till att fler både fångas och lagförs, måste vi se till att bygga, och jag tror att vi måste göra det i vårt land. Att försöka lösa det genom att lämna över det på någon annan över tid tror jag inte kommer att fungera.

En jämställd föräldraförsäkring

Anf. 80 MARTINA JOHANSSON (C):

Fru talman! Sverige har en generös föräldraförsäkring för att ett barn ska ha rätt och tillgång till båda sina föräldrar när det är litet. Det är fler kvinnor som tar ut föräldradagar under barnets första levnadsår, och det är viktigt att dessa beslut fattas vid köksbordet. Men det är också viktigt att de fattas med barnets bästa för ögonen, det vill säga att barnet har rätt till båda sina föräldrar. Det finns både kvinnor och män som ifrågasätts när de vill fördela ledigheten mer jämställt, och det finns också kvinnor som motarbetar sina barns pappor när de vill ta ut ledighet.

För att snabba på förändringen behöver vi förändra både normer och de regler som finns. År 2017 fick regeringen en utredning med ett antal förslag för att få ett mer jämställt uttag av föräldraförsäkringen. Några av förslagen rör när i tid man kan ta ut olika dagar, att ta bort den så kallade snabbhetspremien samt att reservera även garantidagar per förälder.

Min fråga går till Ardalan Shekarabi. Jag undrar när ministern avser att lägga fram en proposition baserad på förslagen i utredningen från 2017.

Anf. 81 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S):

Fru talman! Tack, Martina Johansson, för frågan!

Föräldraförsäkringen är en av de absolut bästa delarna av vår samhällsmodell, någonting som gör att Sverige inspirerar andra länder. Jag hörde precis på vägen hit att den franska regeringen nu visar stort intresse för den svenska modellen med föräldraförsäkring, en försäkring som är en förutsättning för både jämställdhet, välfungerande arbetsmarknad och högt arbetskraftsdeltagande.

Det finns förslag på regeringens bord som handlar om att skapa en ännu mer jämställd föräldraförsäkring. Det är i grunden bra förslag. Dock har det hittills saknats majoritet i riksdagen för förslagen. Delar av förslagen har uttryckligen avvisats av riksdagsmajoriteten.

Mot den bakgrunden har regeringen inte lagt fram någon ny proposition efter att den förra mötte motstånd från riksdagsmajoriteten. Vi har dock fört en dialog med riksdagspartierna i socialförsäkringsutskottet och avser att fortsätta den dialogen för att eventuellt hitta möjligheter att få igenom några förbättringar av föräldraförsäkringen.

Anf. 82 MARTINA JOHANSSON (C):

Fru talman! Tack för svaret, statsrådet!

Det är jättespännande att höra att det är många som tittar på vår föräldraförsäkring. Vi är överens om att det är en bra försäkring som är generös och stöttar många.

Men finns det någon plan för, efter att de här samtalen landat, när ministern kommer att lägga en proposition på bordet?

Anf. 83 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S):

Fru talman! Regeringen avser inte att lägga fram en proposition såvida det inte finns majoritet för propositionen. Hittills har vi inte sett någon öppning för majoritet gällande de mest dominerande förslagen som finns i betänkandet. Men förändras läget kommer vi naturligtvis också att överväga att lägga fram förslag. Men vi avvaktar besked om eventuella ändringar av ställningstaganden hos riksdagspartierna.

Ersättning till företagare för korttidsarbete

Anf. 84 CAMILLA BRODIN (KD):

Fru talman! Krisen är inte över, och det märks speciellt när jag talar med Stina, Lena, Stefan, Dag – listan kan göras lång över de företagare som ännu inte sett röken av ersättningen för korttidsarbete. De väntar fortfarande på besked om när deras ärende över huvud taget ska handläggas hos Tillväxtverket efter en väntan på över fyra månader från ansökningsdagen. Är du dessutom småföretagare inom besöksnäringen är situationen oerhört tuff – för många är den kritisk. Näringsutskottet träffade i dag Tillväxtverket, som också bekräftar denna bild.

Ska vi ha några företag i framtiden behöver staten säkra upp och hålla vad den lovar. Det har nu gått ett halvår sedan pandemin slog till och ställde till med den här orkanen av otrevligheter. Flera tusen företagare har fortfarande inte hört någonting.

Vad kommer näringsministern att göra för att säkerställa att de akuta åtgärderna faktiskt når företagen?

Anf. 85 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S):

Fru talman! Tack, Camilla Brodin, för en viktig fråga!

Jag tycker att det var en väldigt god beskrivning av det som hände i våras att kalla det en orkan. Den drabbade vårt näringsliv till följd av den pandemi som gjorde sig gällande i början av mars.

Mot den bakgrunden, fru talman, införde vi ett stort antal åtgärder för att mildra effekterna för jobb och företagande. Det fick till effekt att tiotusentals företag hörde av sig till Tillväxtverket och andra myndigheter som hanterar många av de här insatserna: korttidsarbete, omställningsstöd, hyresstöd med mera.

Parallellt med detta sköt vi också till resurser så att man på myndigheterna kunde ta in mer folk för att kunna hjälpa till. Jag tror att de allra flesta förstår att det inte går att upprätthålla den typen av stor byråkrati så att allting går på en gång, men vi kommer att fortsätta att både stärka myndigheterna och hjälpa dem att hantera den här väldigt svåra situationen.

Jag förstår företagarnas frustration, men jag tror att myndigheterna gör sitt bästa, och vi ska fortsätta att jobba för att se till att det funkar.

Anf. 86 CAMILLA BRODIN (KD):

Fru talman! Jag tycker att svaret inte riktigt beskrev vad näringsministern härnäst ska göra.

Om vi tittar på en ny undersökning från Företagarna ser vi att nästan hälften av företagen beskriver regeringens krisåtgärder som otillräckliga och krångliga, vilket i sig är en liten varningsklocka.

Vad kommer ministern att göra för att fler i framtiden ska vilja vara företagare? Företagen är ju ändå grunden för vår välfärd.

Anf. 87 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S):

Fru talman! Vi har infört det största stödprogrammet någonsin för att kunna mildra effekterna för jobb och företagande i vårt land. Vi gör nu dessutom förändringar i detta program för att det ska bli lite mer träffsäkert. Vi stärker myndigheterna för att kunna möta upp den stora efterfrågan. Det kommer vi att fortsätta med.

Parallellt presenterar vi den största budgeten någonsin för att just kunna investera för att öka både antalet jobb och antalet företag i framtiden.

Avhopp från lärarutbildningen

Anf. 88 ROGER HADDAD (L):

Fru talman! Jag har en fråga till statsrådet Matilda Ernkrans.

Vi ser ökad olikvärdighet i svensk skola, och skolsegregationen är fortfarande ett stort problem. Det som smärta extra är att elever som går i skolor i socioekonomiskt utsatta områden har sämre tillgång till utbildade, erfarna och behöriga lärare. Vi har samtidigt en fortsatt hög lärarbrist.

Från Liberalerna har vi sagt att vi är beredda att satsa ännu mer på fortbildningsinsatser, vilket är en del av budgeten. Vi menar också att regeringen behöver agera aktivt för att locka tillbaka de tusentals utbildade lärare som har slutat.

Men det som kanske ändå är viktigt långsiktigt och som direkt lyder under statsrådets mandat är lärarutbildningen. Här ser vi stora avhopp och att det fortsätter på det sättet. Vi ser också brister i genomströmningen.

Vilka åtgärder tänker statsrådet vidta för att ändra på detta?

Anf. 89 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S):

Fru talman! Roger Haddad är inne på en av de riktigt stora uppgifterna som den här regeringen har haft, också i samarbete på mitten av svensk politik. Vi har under pandemin sett till att undervisning har kunnat fortgå, även när det var på distans, ute på våra universitet och högskolor. Vi har sett till att bygga ut antalet utbildningsplatser med 12 000 redan i år, och vi kommer nu med nya besked om ytterligare 19 000 utbildningsplatser. Det är det som avgör att vi faktiskt kan ta emot fler studenter på vår högre utbildning. Vi ökade antagningen med 10 procent denna höst, vilket är mycket viktigt.

Det här är också utbildningsplatser som, många av dem, är riktade mot just yrkesutbildning. Lärarutbildningen är en av de utbildningar där söktrycket har ökat, och där kan vi nu också svara upp med nya utbildningsplatser. Det tycker jag är oerhört glädjande och viktigt för att vi ska klara av att få fler utbildade lärare i våra skolor.

Anf. 90 ROGER HADDAD (L):

Fru talman! Tack för svaret, statsrådet!

Min fråga gällde genomströmningen och examinationsfrekvensen. I grunden är problemet inte antalet platser på lärarutbildningen. Vi har haft tomma platser under lång tid, och vi har inget emot att man fokuserar på bristyrken. Men förra hösten till exempel var det ingen konkurrens till 50 procent av platserna.

Hur ska regeringen se till att fler tar examen och går igenom lärarutbildningen? Det är det som till slut gör att vi bland annat har ökad obehörighet i skolorna.

Anf. 91 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S):

Fru talman! Att reformera lärarutbildningen är också en del av det som vi jobbar med tillsammans. Två utredare har tittat på hur vi kan ta nästa steg, och vi kommer att skicka det på remiss under hösten.

Under tiden har vi gemensamt också vidtagit andra åtgärder för att stärka kvaliteten och se till att fler faktiskt tar sig igenom lärarutbildningen med mer av läroplanstid där vi har ställt teori och praktik mot varandra. Det kommer också ytterligare åtgärder som vi är överens om att vi ska lägga på riksdagens bord för att försäkra oss om en riktigt bra lärarutbildning.

Företagsfrämjande åtgärder

Anf. 92 TERES LINDBERG (S):

Fru talman! Jag vill ställa en fråga till näringsminister Ibrahim Baylan. Sysselsättningsgraden var i augusti nästan 68 procent, vilket förvisso är 1 procentenhet lägre än vad den var samma månad förra året, men samtidigt får vi betrakta det som rekordhøgt eftersom sysselsättningsgraden har legat på runt 65 procent under hela 2000-talet.

Samtidigt har vi en pågående pandemi som har lett till en ökad arbetslöshet och också ett bristande förtroende för framtidens arbetsmarknad. Det här påverkar såklart hela landet men kanske särskilt de regioner och

orter som redan före pandemin har haft det svårt med både tillväxt och anställning av personal.

Det här påverkar särskilt små kommuners möjligheter att satsa på nödvändig infrastruktur och välfärd. Jag vill därför fråga näringsministern vilka planer och investeringsförslag regeringen har vad gäller att underlätta för företag att anställa nytt och för att kunna växa.

Prot. 2020/21:14
24 september

Frågestund

Anf. 93 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S):

Fru talman! Tack, Teres Lindberg, för en väldigt viktig fråga!

Alla förstår hur viktiga jobben är för ett samhälle men också för den enskilde. Det är det som är fokus för den budget som regeringen precis har lagt på riksdagens bord. För att säga som finansministern: Det är jobben, det är jobben, det är jobben.

Vi satsar över 20 miljarder mer nästa år på välfärden – på att se till att man i äldreomsorgen, skolan och sjukvården kan anställa fler. Då ökar man både kvaliteten och sysselsättningen.

Vi gör det genom våra stora satsningar på utbildning och trygghet. Över 11 miljarder satsas, både för att se till att säkra kompetensförsörjningen, som Teres Lindberg var inne på, och för att se till att öka tryggheten för dem som trots dessa insatser på grund av pandemin behöver gå ifrån jobben.

Vi gör också den största investeringssatsningen när det gäller grön omställning. Det är naturligtvis nödvändigt för miljön. Men det är också oerhört viktigt för landets konkurrenskraft och därmed för möjligheten att hävda jobb och välfärd i framtiden.

Anf. 94 TERES LINDBERG (S):

Fru talman! Jag vill tacka näringsministern för svaret.

Jag tror att det som regeringen gör just nu, att skapa framtidstro, är helt rätt. Efter den hälsokris som pandemin de facto är kommer vi nämligen med all sannolikhet att också gå in i en ekonomisk kris. Samhället behöver göra allt vi kan för att stävja den ekonomiska kris vi kan stå inför.

Jag vill därför skicka med till regeringen: Fortsätt det goda arbetet! Men var också lyhörda! Vi kan behöva komma med nya åtgärder för att skapa den framtidstro vårt samhälle så väl behöver.

Anf. 95 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S):

Fru talman! Jag kan försäkra Teres Lindberg att vi är redo. Vi är fortfarande mitt i denna eländiga pandemi. Vi ser att sjukdomen återigen ökar i stora delar av Europa. Vi ser tecken på det också i vårt land.

Mot den bakgrunden är regeringen beredd att vidta fler åtgärder. Vi ska inte nöja oss med de åtgärder som redan har presenterats. Om det visar sig vara nödvändigt är vi beredda att vidta åtgärder, både för att stödja företagen och löntagarna och för att så för framtiden.

Anf. 96 ANN-SOFIE ALM (M):

Fru talman! Min fråga går till näringsministern.

Klimatet är en av vår tids stora globala ödesfrågor. Trots det har regeringen en nästan nationalistisk syn på klimatpolitiken. Men när det gäller jobben är det nästan som att regeringen tänker precis tvärtom.

Fru talman! Det ryktas om en regeringskris där regeringsmakten står på spel och att det hänger på ett litet ord som stavas: Ja.

En utbyggnad av Preemraff skulle skapa 3 000 nya byggjobb och 250 nya arbetstillfällen. Moderaterna står upp för ett bättre klimat globalt och för ett självklart ja till en utbyggnad av Preemraff.

Tänker Socialdemokraterna välja att hålla kvar regeringsmakten med Miljöpartiet eller rädda jobben, jobben, jobben på västkusten?

Anf. 97 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S):

Fru talman! Detta är inte en partipolitisk debatt mellan M och S, utan jag är här som företrädare för regeringen och för att svara på frågor.

När det gäller klimatpolitiken är regeringens syn inte nationalistisk. Den måste av nödvändighet vara global. Så är det. Likväl måste man komma ihåg att ens trovärdighet inte blir särskilt stor om man ska tala om för andra vad de ska göra men inte själv vidtar nödvändiga åtgärder för att göra en ordentlig klimatomställning.

Fru talman! Jag som näringsminister är dessutom övertygad om att det kommer att vara kärnan i vår konkurrenskraft, för såväl företagen som oss som land, att vi kan visa på en väg framåt där vi gör vår ekonomi, våra jobb och våra företag alltmer gröna samtidigt som vi får fram nya jobb och därmed kan stärka vår konkurrenskraft och välfärd.

När det gäller Preemraff är det ett juridiskt förvaltningsärende. När frågan är beredd kommer vi naturligtvis att lämna ett gemensamt besked.

Regler för ersättning till riskgrupper

Anf. 98 JULIA KRONLID (SD):

Fru talman! Min fråga går till statsrådet Shekarabi.

Utifrån ett tillkännagivande från riksdagen har regeringen tagit fram en ersättning för dem som tillhör riskgrupper och kan drabbas extra hårt av covid-19. Det var glädjande att statsrådet i sista stund kom med besked om en förlängning.

Tyvärr har det dock visat sig vara svårare än väntat att bli beviljad detta bidrag. Exempelvis har kravet på att ha flera av vissa diagnoser ställt till det för en del. Regeringen avsatte 3,5 miljarder och räknade med ca 100 000 ansökningar. Men endast 3 000 har ansökt. Trots det har bedömningarna varit snäva, och cirka hälften har fått avslag.

Därmed borde det finnas utrymme för att se över de strikta kraven för att få bidraget. Annars kanske personer i riskgrupp tvingas att fortsätta gå till jobbet och riskera att bli svårt sjuka i en andra våg. Arbetsmiljöverket har också avrått gravida från att vårda svårt sjuka i covid-19.

Min fråga till statsrådet Shekarabi är därför om statsrådet avser att se över dessa strikta regler så att de som behöver kan få ta del av bidraget

Anf. 99 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S):

Fru talman! Tack för frågan, Julia Kronlid!

Det har varit en väldigt konstruktiv dialog mellan riksdagen och regeringen i hanteringen av den här frågan.

Det är oerhört viktigt att de människor som ingår i av myndigheten utpekade riskgrupper och som inte kan arbeta hemifrån eller anpassa arbetet på ett sådant sätt att de kan skydda sig mot smittan har en ekonomisk trygghet. Mot den bakgrunden har vi infört en förmån för just den gruppen. I dag kom beskedet att förmånen förlängs året ut. Det är ett bra och viktigt besked, som också har tagits fram i dialog med riksdagen.

I samband med detta meddelar vi att vi breddar den grupp som får ta emot förmånen. Det räcker nu att ha en allvarlig lungsjukdom. Det kommer att beskrivas mer av myndigheten. Det räcker också att man har kommunal assistans. Tidigare var det krav på statlig assistans. Det är ett sätt att identifiera brister i systemet och att justera systemet.

Landsbygdsprogrammet

Anf. 100 ISAK FROM (S):

Fru talman! Vår finansminister Magdalena Andersson presenterade här i måndags budgeten med många stora, positiva satsningar som gör Sverige bättre. En viktig del i budgeten handlar om maten, landsbygden, jordbruket, skogen, bredbandet och landsbygdsföretagandet.

Fru talman! Regeringen och riksdagen har med rätta varit ganska restriktiva och hårdföra i budgetförhandlingarna med EU. Samtidigt har det i Sverige framkommit stor oro för att ett sänkt EU-stöd skulle ge upphov till dyrare mat och sämre förutsättningar för våra bönder. Nu när budgeten är lagd kan det för den oinsatte framstå som något märkligt att regeringen i landsbygdsprogrammet kraftigt kompenserar neddragningarna.

Skulle landsbygdsministern här kunna redogöra för regeringens arbete med landsbygdsprogrammet för att säkerställa bredband, bönder och hållbar mat på våra köksbord?

Anf. 101 Statsrådet JENNIE NILSSON (S):

Fru talman! Tack, Isak From, för stor tilltro till min förmåga att förklara detta stora på en minut!

Regeringen har haft en tydlig ingång i hela förhandlingen om MFF:en, alltså långtidsbudgeten, i Bryssel. Det handlar om att vi skulle ha kvar vår rabatt och hålla nere vår medlemsavgift. Skälet till det har vi också varit tydliga med hela tiden. Varje krona som inte spenderas i Bryssel kan vi i stället spendera i Sverige.

Stora delar av satsningar i den här budgeten är ett resultat av att vi lyckades med det uppdraget. Vi behåller till exempel landsbygdsprogrammet på samma nivå som tidigare. Vi skjuter till pengar till bredband, och vi skjuter till pengar till infrastruktur, till exempel väg och järnväg. Allt det är viktiga delar i att säkerställa att vi har bra förutsättningar för att

Frågestund

bedriva näringsverksamhet i hela Sverige och att bo och leva i hela Sverige.

Kvaliteten på högre utbildning under pandemin

Anf. 102 LARS PÜSS (M):

Fru talman! Jag har precis fått svar från statsrådet Ernkran på en skriftlig fråga. Den handlade om att Lunds universitet väljer att genomföra undervisning med hjälp av endast inspelade föreläsningar. Svaret jag fick var att statsrådet förutsätter att undervisningen sker på ett sätt som värnar kvalitet samtidigt som det är smittskyddssäkert.

Det är helt uppenbart att man i Lunds fall inte har värnat kvaliteten. Man hade kunnat dela in klasserna i mindre grupper eller haft seminarier och workshoppar för att skapa interaktion mellan lärare och studenter. Men nej, så blir det inte. Studenterna erbjuds bara en inspelad video. Det är i mina ögon långt ifrån en kvalitativ utbildning.

Jag upprepar därför min fråga till Matilda Ernkran. Vilka åtgärder avser statsrådet att vidta för att säkerställa att landets studenter får en utbildning som är värd namnet?

Anf. 103 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S):

Fru talman! Jag vill vara väldigt tydlig. Det är absolut självklart att det ska finnas en högre utbildning av god kvalitet i hela landet. Det gäller nu att man utformar utbildningen och anpassar sin verksamhet utifrån Folkhälsomyndighetens rekommendationer. Det hela handlar om att vi fortfarande befinner oss i en pandemi.

Så sent som i dag har vi fått beskrivet att vi nu går från en låg smittspridning till en ökning i Stockholm, Skåne, Dalarna och andra delar av landet. Det är den ansvariga myndigheten som har att anpassa sin verksamhet utifrån Folkhälsomyndighetens rekommendationer.

Jag har en mycket nära dialog med landets högskolerektorer om att de måste klara av detta på ett bra sätt gentemot studenterna. Studenterna har höga krav på att utbildningen också i en pandemi ska hålla hög kvalitet.

Allmänna medel till islamistiska organisationer

Anf. 104 JONAS ANDERSSON i Linköping (SD):

Fru talman! Min fråga går till näringsministern. Ett allvarligt problem i Sverige är de islamistiska organisationer som genom myndigheter varje år tillskansar sig mångmiljonbelopp i bidrag av skattebetalarna. En rad forskare har kunnat konstatera att studieförbundet Ibn Rushd, biståndsorganisationen Islamic Relief och andra organisationer i det svenska civilsamhället har koppling till Muslimska brödrskapet. Ändå får dessa islamistiska organisationer mångmiljonbelopp i bidrag av myndigheter som Sida och Folkbildningsrådet.

Trots varningar från bland annat Säpo om att organisationer i Sverige med kopplingar till våldsbejakande miljöer mottar statliga och kommunala medel gör regeringen mycket lite. Alla dessa mångmiljonbidrag gör regeringen, med Socialdemokraterna i spetsen, till en av den radikala islamismens största finansiärer i Sverige. Hur har det kunnat bli så, Ibrahim Baylan?

Anf. 105 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S):

Fru talman! Man ska vara noga med att komma ihåg att ett grundkrav för att kunna motta stöd för föreningslivet som gäller folkbildningen är grundläggande demokrati. Man måste dela vår syn på demokrati och mänskliga rättigheter.

Det slags diskussion som Jonas Andersson nu tar upp har vi haft tidigare. Regeringen har både skärpt reglerna och sett till att Folkbildningsrådet och andra kan följa upp och dra tillbaka stöd där de grundläggande demokratikraven, som vi har all rätt att ställa, inte uppfylls.

Innebär detta att vi därmed kan säga att alla problem är lösta inför framtiden? Nej, jag tror att vi måste fortsätta att följa upp detta. Vi ska naturligtvis inte acceptera att det finns föreningar eller organisationer som kränker människovärdet eller har en syn som är odemokratisk. Därför kommer regeringen att fortsätta följa detta arbete och genomföra skärpningar där så krävs.

Nedläggning av Bromma flygplats

Anf. 106 ÅSA COENRAADS (M):

Fru talman! Mitt under brinnande pandemi, då flygbranschen i hela världen går på knäna och ingen vet hur framtiden kommer att se ut, har regeringen passat på att begära en undersökning från Swedavia om hur man skulle kunna påskynda nedläggningen av Bromma flygplats.

Bromma flygplats har avgörande betydelse när affärsflyget snabbt behöver komma på plats för att återstarta Sverige efter pandemin. Det är en flygplats som dessutom möjliggör för flera flygbolag att flyga på små destinationer, dit det statliga flygbolaget inte alltid flyger. Det är dessutom en flygplats som gör att hela Sverige håller samman och får enkel och snabb tillgång till Stockholm.

Min fråga till näringsministern är därför följande: Har regeringen även passat på att snabbt utreda vilka effekter nedläggningen av Bromma kommer att få för näringslivet, eller är detta bara en eftergift för Miljöpartiet?

Anf. 107 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S):

Fru talman! Tack, Åsa Coenraads, för frågan! Låt mig först bara faktamässigt säga att det inte finns något statligt flygbolag. Ja, vi är största minoritetsägare i ett flygbolag med i dag 14,8 procent, men något statligt flygbolag finns inte.

Däremot finns en statlig flyginfrastruktur, och den går just nu på knäna. Vi ligger sedan pandemin började på mellan minus 80 och minus 95 procent av trafiken. Det är mot denna bakgrund som regeringen har föreslagit riksdagen och har fått dess stöd för att skjuta till stora resurser av skattebetalarnas pengar – 3,15 miljarder – till Swedavia.

I detta läge är det både klokt och, tror jag, nödvändigt att bolaget vänder på varenda sten för att se hur man kan använda skattebetalarnas pengar på bästa sätt. Vi befinner oss nämligen fortfarande i mitten av krisen. Den kommer inte att gå över i första taget. Att inte vända på varenda sten och se över varje kostnad skulle innebära ett slöseri med skattebetalarnas pengar. Därför är det klokt att göra detta.

Satsning på utbildning

Anf. 108 LENA EMILSSON (S):

Fru talman! Jag har en fråga till statsrådet Matilda Ernkrans. Pandemin har tyvärr fört med sig en högre arbetslöshet. Det är väldigt tråkigt för de individer som har drabbats. Men samtidigt får många människor möjlighet att när de är arbetslösa göra något konstruktivt, nämligen att ägna sig åt studier, som är något väldigt viktigt.

Det handlar här om individer med olika ålder och bakgrund. Jag undrar hur man ska kunna tillgodose det stora behovet av utbildning. Det gäller inte minst behovet av undersköterskor, sjuksköterskor och liknande och att yrkeshögskolor samarbetar med universitet och högskolor för att få en bättre kvalitet.

Anf. 109 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S):

Fru talman! Tack, Lena Emilsson, för frågan! Det är oerhört viktigt att vi kan svara mot både det ökade intresset för att utbilda sig och det ökade behov som vi ser. Vi ska jobba oss ur krisen. Vi ska stärka välfärden. Vi ska ha en grön återstart. Men det här kräver stora utbildningsinsatser.

Det är därför väldigt glädjande att vi nu kan gå fram med en stor satsning på utbildning. Vi talar om 55 000 nya utbildningsplatser 2021. Det handlar om platser på yrkesvux och yrkeshögskolor men även på högskolor och universitet. Många av dessa är inriktade mot de yrkesutbildningar där det finns ett ökat intresse. Jag tror att pandemin har visat många hur viktiga yrken som exempelvis undersköterska och sjuksköterska är.

Jag tackar för frågan. Jag är verkligen glad över att vi kan svara mot det ökade intresset.

Den europeiska forskningsbudgeten

Anf. 110 MARIE-LOUISE HÄNEL SANDSTRÖM (M):

Fru talman! Jag vill ställa min fråga till ministern för högre utbildning och forskning, Matilda Ernkrans. Hon får ställa sig i talarstolen igen.

EU:s kommande ramprogram för forskning och innovation, Horizon Europe, har nyligen aviserats. Det visar stora nedskärningar när man jämför med både kommissionens förslag och det som var Europaparlamentets tidigare förslag. Det är främst inom Europeiska forskningsrådet, ERC, och mobilitetsprogrammet Marie Skłodowska-Curie som minskningarna ses. ERC är viktigt för både spetsforskning och rundforskning. Marie Skłodowska-Curie-programmet är viktigt för framför allt forskningsutbyte mellan forskare och länder.

Ministern har tidigare talat om att satsa mycket på utbildning. Hon har även sagt att rambudgeten kommer att öka. Detta får jag inte att gå ihop, eftersom vi ser att den minskar.

Den minskande forskningsramen är mycket oroande för stora delar av forskningen i Sverige. Sverige har stor betydelse för Europas forskning. Det är även viktigt att vi i Europa har stark forskning så att vi kan jämföra oss med både USA och Kina.

Nästa vecka kommer det att vara ett ministerråd. Då kommer standpunkten att vara att Sverige värnar om excellens och kvalitet inom forsk-

ningen. Min fråga till ministern är: Hur kan vi behålla kvalitet och excel-
lens när budgetramarna minskar?

Prot. 2020/21:14
24 september

Anf. 111 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S):

Fru talman! Tack, Marie-Louise Hänel Sandström, för frågan! Ett nytt europeiskt forskningsprogram är oerhört viktigt. Det är viktigt att det är ett forskningsprogram som även svenska forskare kan dra nytta av.

När det gäller den europeiska forskningsbudgeten måste man sätta in det hela i rätt perspektiv. Först och främst har Sverige hela vägen drivit på för att forskningsbudgeten ska kunna öka även när den generella budgetramen minskar. Tyvärr tyckte inte tillräckligt många andra länder samma sak. Men Sverige har drivit på för detta hela vägen.

Vi ska dock komma ihåg att om vi tar bort Storbritannien ur ekvationen – de har ju lämnat EU – ökar faktiskt forskningsbudgeten. Den minskar i jämförelse med kommissionens förslag, men den ökar de facto i jämförelse med den forskningsbudget som vi har nu. Det är väl ändå viktigt att vi hjälps åt att säga det som är korrekt?

(Applåder)

Frågestund

Statsstöd till Stockholm Skavsta Flygplats

Anf. 112 LOTTA FINSTORP (M):

Fru talman! Jag vill ställa min fråga till näringsminister Baylan.

Som sörmlänning är jag bekymrad över de ekonomiska problem som vår flygplats, Stockholm Skavsta Flygplats, brottas med. Den är väldigt viktig för vår arbetsmarknad, eftersom den ger ett stort antal arbetstillfällen på själva flygplatsen men också inom andra näringar i regionen. Skavsta är dessutom Sveriges tredje största flygplats.

I juni 2020 presenterade den svenska regeringen flera statsstöd till flygsektorn, bland annat till Swedavia, 3 miljarder. Skavsta har drabbats minst lika mycket som Swedavias flygplatser av coronapandemin. Trots den mycket allvarliga situationen för Skavsta har flygplatsen inte erhållit något stöd. Företrädarna har inte ens fått träffa ministern.

Varför har Stockholm Skavsta Flygplats inte fått ta del av det statliga stöd som alla andra jämförbara flygplatser har fått ta del av?

Anf. 113 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S):

Fru talman! Vi har sedan pandemin började infört ett stort antal stödåtgärder för näringslivet generellt. Det inbegriper alla delar av näringslivet. Därutöver är staten delägare eller helägare till ett stort antal bolag, inklusive Swedavia, som ju sköter det statliga flygplatsnätet. Som ägare har vi naturligtvis behövt gå in och göra insatser. Förslaget har legat här i riksdagen. Det är 5 miljarder till SAS, eftersom de är centrala för flyginfrastrukturen i det här landet.

Vi äger Swedavia, som äger både Arlanda och andra statliga flygplatser. Vi har ett ansvar som ägare att se till att de kan bedriva verksamheten. Som Lotta Finstorp vet ligger flygverksamheten på mellan –80 och –95 procent – det har varierat under våren och framåt. I grunden handlar det naturligtvis om att vi tar ett ansvar som ägare för det som är statens bolag.

Åtgärder mot arbetslösheten

Anf. 114 SAILA QUICKLUND (M):

Fru talman! Jag har en allmänpolitisk fråga. Socialdemokraternas viktigaste vallöfte i valet 2014 var att Sverige skulle ha EU:s lägsta arbetslöshet 2020. 27 av 28 nationer använde högkonjunkturen för att minska arbetslösheten – inte Sverige. Här försämrades situationen kraftigt jämfört med andra nationer. Sverige är också det land som har ökat arbetslösheten mest av EU:s medlemsnationer sedan 2014. Även nu under den pågående krisen sticker Sverige verkligen ut i oroväckande riktning. I dag är hela 500 000 arbetslösa, och 500 000 ytterligare är permitterade. Och siffrorna stiger.

Min fråga till statsrådet är: Vilka konkreta åtgärder avser regeringen att vidta för att avhjälpa den stora krisen inom arbetslöshetsområdet?

Anf. 115 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S):

Fru talman! Tack, Saila Quicklund, för en viktig fråga om jobb och sysselsättning! Statistik kan vara lurigt. Vi har ju under väldigt lång tid haft den högsta andelen sysselsatta i hela Europeiska unionen. Man kan titta på ett land, oavsett vilket, i Europeiska unionen och jämföra det med vårt. Svenska folket är ett flitigt folk. Vi jobbar.

Då blir naturligtvis frågan: Hur kan det komma sig att vi också har högre arbetslöshet än många andra länder? Jo, det handlar om att i Sverige jobbar såväl män som kvinnor. Arbetskraftsutbudet är större i vårt land än i, nästan, något annat land. Detta är viktigt att komma ihåg när man jämför länder.

Vi har fortfarande den högsta sysselsättningen i Europeiska unionen – det ska vi ha. Men vi är naturligtvis inte nöjda med att det finns alldeles för många människor som är utan arbete. Det är mot den bakgrunden vi har presenterat en budget som har just jobben, jobben, jobben i fokus. Enligt beräkningar kommer ytterligare 75 000 svenskar att ha ett jobb att gå till tack vare denna budget.

(Applåder)

Företagens regelbörda

Anf. 116 HELENA ANTONI (M):

Fru talman! Min fråga handlar också om jobben, jobben, jobben. Den handlar om företagen. Varje år har det blivit svårare och svårare att driva företag i Sverige. En stor anledning till detta är regelbördan, som ökat näst intill varje år sedan 2009.

Det är för mig uppenbart att det är företagen som driver den svenska välfärden, men ofta känns det som att det glöms bort. Den statliga och kommunala byråkratin får aldrig stå i vägen för företagsamhet. Vi borde tacka företagen i stället för att dränka dem i byråkrati.

I Halland ser vi nu att Falkenberg ligger i topp i Svenskt Näringslivs undersökning om företagsklimatet. Kungsbacka, Halmstad och Hylte backar. Därför vill jag fråga näringsministern vad han avser att göra för att lätta regelbördan för Sveriges och Hallands företag.

Anf. 117 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S):

Fru talman! Tack, Helena Antoni, för en viktig fråga! I nästan alla internationella jämförelser när det gäller företagsklimat eller innovationskraft i näringslivet hamnar Sverige väldigt högt upp. Det är ingen slump. Det är någonting som vi har jobbat och kommer att fortsätta jobba aktivt med nästan oavsett regering. Parallellt med det försöker vi naturligtvis se till att göra det så lätt som möjligt att både starta och driva företag i vårt land.

Jag blir lite fundersam, fru talman, när jag hör att Helena Antoni menar att vi inte gör tillräckligt för företagen. Vi har ju under en period på sex månader kommit med närmare 800 miljarder i olika garantier, olika låneprogram och direkta stöd till vårt näringsliv för att just mildra effekterna av den pandemi som finns. Vi gör detta eftersom vi måste hålla ihop i ett litet land. Vi måste se till att hävda jobb och välfärd i landet. Att säga att vi inte gör någonting är lite magstarkt.

Frågestunden var härmed avslutad.

Prot. 2020/21:14
24 september

Frågestund

§ 10 Svar på interpellation 2020/21:14 om framtiden för inrikesflyget och Bromma flygplats

Svar på interpellation

Anf. 118 Infrastrukturminister TOMAS ENEROTH (S):

Fru talman! Lars Thomsson har ställt ett antal frågor till mig om tillgängligheten för inrikesflyget och om klimatsmart flyg. Frågorna har ställts mot bakgrund av Swedavia AB:s analys av Bromma flygplats.

Spridningen av det nya coronaviruset och sjukdomen covid-19 har påverkat flygresandet dramatiskt, och flygtrafiken har minskat kraftigt. Redan innan dess såg vi ett minskat flygande. Vi befinner oss i ett läge där framtiden är osäker. Både minskat flygande och covid-19 påverkar flygmarknaden på såväl kort som lång sikt.

Under rådande marknadsförutsättningar har Swedavia AB utifrån bolagets uppdrag och affärsmässiga perspektiv gjort en konsekvensanalys av den fortsatta driften av Bromma flygplats.

Bolaget har presenterat sina slutsatser. Swedavias bedömning är att det under rådande marknadsförutsättningar inte är affärsmässigt motiverat att driva Bromma flygplats vidare. Konsekvenserna av Swedavias bedömning måste nu analyseras.

Vad gäller frågan om regeringens insatser för tillgängligheten för inrikesflyget har åtgärder vidtagits under året. Bland annat har regeringen beslutat om en temporär allmän trafikplikt på ett antal flyglinjer till och från Norrland och Gotland. Riksdagen har även beslutat, i enlighet med regeringens proposition, att ett tillfälligt driftsstöd ska kunna ges till regionala flygplatser under 2020.

Regeringen har också beslutat om åtgärder kring elflyg och biobränsle-drivet flyg, vilket Lars Thomsson också frågar om. Regeringen har exempelvis gett Trafikanalys i uppdrag att ta fram ett kunskapsunderlag kring elflyg. Trafikverket har också fått i uppdrag att genomföra en förstudie som belyser bland annat i vilken utsträckning den upphandlade flygtrafiken kan bidra till minskad klimatpåverkan. Regeringen avser även att ge-

nomföra förslag från den så kallade Biojetutredningen om en reduktionsplikt för flyget, som ska leda till en högre inblandning av biobränslen.

Sammantaget: Konsekvenserna av Swedavias bedömning måste nu analyseras, men Lars Thomsson kan lita på att regeringen genomför åtgärder för både tillgänglighet och minskade utsläpp från flyget.

Anf. 119 LARS THOMSSON (C):

Fru talman! Tack för svaret, infrastrukturministern! Att jag ställer frågan om Brommas framtid är för att jag är orolig på riktigt. Jag är orolig för tillgängligheten runt om i Sverige men också för Brommas framtid, eftersom jag ser och hör i debatten att det är så många som inte förstår problemställningen. Därför ska jag ägna några minuter åt att reda ut detta.

Först måste jag säga att det inte känns seriöst att utreda Bromma mitt under en kris och ta stöd i nedgång och statistik mitt under den djupaste krisen. Det här är en långsiktig infrastrukturfråga som är väldigt väsentlig för landet, och då ska man ta långsiktiga beslut utifrån avväganden på lång sikt och inte på kort sikt i kris.

Att lägga ned Bromma är fel tajmning. Vi behöver hjälpas åt att återstarta landet och landets regioner, och då ska man faktiskt inte lägga ned Bromma, som är navet för det regionala flyget. Bromma är inte primärt en Stockholmsfråga, utan det är en fråga för Sveriges regioner. Det är det som är Brommafrågans fokus.

Brommas fördelar jämfört med Arlanda lyfts nästan aldrig fram. Men som gotlänning som har flugit tätt till Stockholm i snart tio års tid vet jag att det finns ett antal sådana. Den största fördelen är givetvis snabbheten och den totala sträckan mellan flygplatsen och Stockholms city. Det är helt outstanding. Flygplatsen är liten, och det är snabbt in och ut. Vi vet att Bromma ligger 4 kilometer från citykärnan, medan det är 44 kilometer till Arlanda. Det kommer man liksom inte runt, oavsett om man har Arlanda Express.

För Gotlands del har det visat sig på så sätt att 70 procent av vår trafik på årsbasis går mot Bromma, eftersom den flygplatsen är mycket tillgängligare än Arlanda. Därmed bidrar Bromma i praktiken till regionförstoringen. Dessutom är transporterna till och från Bromma betydligt billigare än Arlanda Express, som kostar tre fyra gånger mer.

Vad som också är väsentligt med Brommas existens är att det genom åren har visat sig vara en väldigt viktig faktor för att kunna ha konkurrens i luftrummet. Små bolag har försökt att etablera sig på Arlanda men har svårt att klara konkurrensen med den prissättning som Arlanda har. Man får inte tillgång till gater och avgångstider under peaktid, något som verkligen behövs för att vara attraktiv och locka resenärer på Arlanda. Därför har de små regionalbolagen ofta sökt sig till Bromma, vilket har varit en framgångsfaktor för ett livaktigt inrikesflyg med en god konkurrens. Inom en snar framtid är dessutom Tvärbanan färdigbyggd, vilket innebär att vi får en fast förbindelse till Solna vidare mot Stockholms city.

Avslutningsvis bör tilläggas att man inte löser Arlandas problem genom att lägga ned Bromma. Arlanda har problem att klara internationell konkurrens; det förstår jag också. Men att lägga ned Bromma hjälper inte mot detta.

Anf. 120 TERES LINDBERG (S):

Fru talman! Jag tycker att det är intressant att Lars Thomsson har ställt den här interpellationen. Swedavia kom med den här rapporten i förra veckan, och med anledning av det kallade vi i dag till dagens trafikutskott in Swedavias vd Jonas Abrahamsson just för att diskutera frågan. Till detta möte bjöd vi också in näringsutskottet, eftersom ägandefrågan primärt ligger på Näringsdepartementet och näringsministern.

Jag vill ändå återge en del av det som Jonas Abrahamsson sa under vårt möte i dag, eftersom jag tyckte att det var väldigt intressant. Han berättade om den ganska djupgående analys som Swedavia har gjort utifrån hur flygmarknaden ser ut i Sverige i dag på grund av pandemin och hur den kommer att se ut i framtiden.

Hur detta påverkar resmönstren landade egentligen i tre punkter. För det första ville han lyfta fram digitaliseringen, alltså hur vi på grund av pandemin väldigt snabbt har börjat använda oss av digitala möjligheter för att kommunicera med varandra. Oavsett om vi får fram ett vaccin redan i morgon kommer inte samhället att återställas precis till det som har varit, utan analysen är att det faktum att människor i dag kommunicerar mycket mer digitalt med varandra kommer att påverka framför allt affärsresandet i väldigt stor utsträckning. Det är klart att människor kommer att vilja mötas, träffas och samtala med varandra på riktiga möten, men det kommer att bli mycket färre sådana.

Det andra som han lyfte fram handlade just om vad pandemin och den situation som vi står inför just nu har betytt för hela flygmarknaden, hur det slår ut stora och mindre flygbolag och så vidare. Detta betyder att det kommer att finnas ett minskat utbud. När väl flyget kommer igång i någon form av normalfunktion igen kommer det därför inte alls att vara på samma sätt, utan man kommer att prioritera de mest lönsamma rutterna, vilket helt enkelt bidrar till färre flyg.

Så finns såklart det ekonomiska perspektivet, vilket var det tredje som han lyfte fram, och det handlar om att hur vi än förhåller oss och betar oss kommer pandemin att ha påverkat vårt samhälle väldigt hårt ekonomiskt. Det gäller inte minst privatpersoners ekonomi, vilket också kommer att begränsa vårt resande.

Även i ett längre perspektiv ser Swedavia alltså att de kommer att ha en väldig överkapacitet på alla sina tio flygplatser, dock primärt på flyget i Stockholmsregionen. Utifrån det perspektivet gör de den affärsmässiga analysen att det inte finns någon lönsamhet i detta.

Samtidigt måste vi politiker förhålla oss till vems pengar det är vi faktiskt hanterar. Vi har ju legenden Gustav Möller, som yttrade att ”varje förslösad skattekrona är en stöld från folket”. Det är ju de som väljer oss och ger oss förtroendet att bära frågorna framåt.

I det perspektivet måste vi också komma ihåg att vi bara i år har tillfört Swedavia över 3 miljarder kronor. I den här kammaren har vi beslutat om detta för att Swedavia ska klara sin verksamhet. Då måste vi verkligen fundera på vilka val vi gör och på vilket sätt. Det kan inte primärt handla om att det är lite bekvämare på den ena flygplatsen för några än för andra.

Anf. 121 Infrastrukturminister TOMAS ENEROTH (S):

Fru talman! Tack till Teres Lindberg och Lars Thomsson, som båda i sina inlägg beskriver vilken utmaning vi står inför!

Prot. 2020/21:14
24 september

Svar på interpellation

Vi ska komma ihåg att vi redan före pandemin kunde se förändrade resvanor. Här i Sverige pratade vi om flygskam, och som infrastrukturminister märkte jag tydligt den tågboom som gav ett kraftigt ökat tågresande, eftersom man ville välja klimatsmarta resor.

Sedan kom en pandemi som för flygets del innebar att i princip allt flyg stod stilla. Regeringens utgångspunkt var då att ganska snabbt gå in och agera för att säkerställa att vi åtminstone kunde upprätthålla samhällsviktiga transporter.

När kommersiella flygbolag lägger ned sina linjer eftersom de inte är lönsamma, när marknaden inte fungerar, då måste ett starkt samhälle gripa in. Gotland höll på att stå utan flygförbindelser över huvud taget. Därför fattade regeringen ett beslut om allmän trafikplikt. Det innebar att vi säkerställde flygförbindelser för Gotland till fastlandet och för Norrland. I den händelse vi skulle hamna i ett läge där man snabbt behövde transportera sjukvårdspersonal eller sjukvårdsmateriel var det viktigt att säkerställa att det ändå fanns snabba transporter.

Det var ett extraordinärt beslut vi fattade, och nu har det från regeringens sida föreslagits en förlängning av den allmänna trafikplikten just för att inte hamna i ett läge där en ökad smittspridning skulle leda till att vi inte klarar grundläggande samhällsviktiga transporter. I vanliga fall är vi vana vid att kommersiella krafter och flyget kan tillgodose, ihop med andra transportaktörer, de behov av transporter som finns i Sverige. Men när pandemin slår till, och inte minst när de ekonomiska förutsättningarna för flygbolagen förändras, då måste ändå samhället garantera och säkerställa att samhällsviktiga transporter är möjliga.

För flygets aktörer har regeringen gått in med kreditgarantier, stöd till infrastrukturen och inte minst stöd till de regionala flygplatserna för att klara brandflyg och räddningsflygsförutsättningar – inte minst under sommaren. Och flygets aktörer säger att det kommer att ta tid innan vi ser en återhämtning. Jag tror att den internationella branschorganisationen har nämnt 2024 för möjlig återstart.

Detta visar på vikten att vi i Sverige måste ha beredskap för att säkerställa samhällsviktiga transporter. Men detta visar också på att det finns ett fönster för den omställning som flyget behöver göra. Både jag och Lars Thomsson gästade Göteborg i går. På Säve flygplats visade man upp motorn till det elflygplan som Heart Aerospace nu bygger. Nu finns möjligheten att säkerställa att rätt investeringar görs så att flyget klarar att bli fossilfritt.

Det råder inget tvivel om att flyget är viktigt för Sverige, men flyget behöver ställa om. Här är regeringen tydlig i Biojetutredningen, med stödet till elektrifieringen och med uppdraget till Trafikanalys att se hur konsekvenserna av en elektrifiering av flyget framöver kan se ut så att rätt infrastruktur finns på plats.

Detta måste vara utgångspunkten för det långsiktiga arbete som Lars Thomsson beskriver, det vill säga att nu titta på hur flyget ska ställa om och vilka infrastrukturella förutsättningar som krävs för att det ska vara möjligt. Då finns också hopp och möjlighet att vi kan få ett flyg som inte bara ökar tillgängligheten utan också klarar klimatkraven. Det måste vara ett grundkrav framöver.

Anf. 122 LARS THOMSSON (C):

Fru talman! Jag tackar för svaren från infrastrukturministern och Teres Lindberg.

Det gäller att inte bara titta på läget i dag. Jag blir lite orolig när jag hör Teres Lindberg argumentera stenhårt för att det inte spelar någon roll för tillgängligheten om vi tappar någon minut Arlanda kontra Bromma. Jo, det gör det. Det gäller att se framåt.

Vad händer framåt? Jo, vi kommer inom några få år att ha elflyg. Precis som Tomas Eneroth beskrev besökte vi Heart Aerospace's hangardag i går. Vi vet att inom tre fyra år finns andra elflyg på plats, och det tar nog sex år innan dessa är på plats.

Med en halverad rörlig kostnad per personkilometer för elflyget blir detta regionalflygets återkomst. Det blir tydligt för elflyget; regionalflygets återkomst. Om regionalflyget ska finnas i Stockholmsregionen behövs Bromma. Det är därför jag för denna argumentation. Jag tror att det långsiktigt är fel att lägga ned Bromma. De experter som utredde frågan om elflyget i landet säger att elflyg inte kommer att passa på Arlanda. Det är deras bedömning. Det finns flera skäl till det. Dels är det svårt rent fysiskt att blanda tung trafik och små flygplan, dels kommer det att bli svårt att blanda elflyg som går lite långsammare hastighetsmässigt med de stora flygen. Att lägga in många små flygplan sänker den totala kapaciteten på Arlanda. Det är tydligt. De små elflygplanen kommer att få ogynnsamma gater och avgångstider.

När vi ser framåt är elflyget ett fantastiskt klimatsmart resealternativ. Elflyget kommer att bli regionalflyg. Stora delar av inrikesflyget kommer att använda biojet och bränsleceller. På utrikesflyget blir det biojet, det vill säga vätgas med förbränningsmotorer. För nästa generation utvecklas en stor vinge.

Det kommer att bli mycket flyg framöver, och det kommer att bli avgörande för transportinfrastrukturen i Sverige och i världen.

När vi diskuterar Brommafrågan ska vi se framåt mer än bakåt. Bromma kommer att behövas framåt i tiden. De städer som har både en stor internationell flygplats och en citynära flygplats kommer att stå starka i en konkurrenssituation.

På sikt är det också högst rimligt att renodla Bromma till en elflygplats. Därmed kan man få alla fördelarna i ett. Då kan en större yta öppnas för ny bostadsbebyggelse i och med att man kan krympa influensområdet. Det som gör mig orolig är att ett beslut hastas fram mitt i en kris. Det finns bara en chans att behålla Bromma, och det är nu. Om Bromma läggs ned blir det aldrig mer en flygplats i mindre skala runt Stockholm. Det går aldrig att bygga en ny flygplats igen. Chansen är just nu.

Anf. 123 TERES LINDBERG (S):

Fru talman! Jag kan inte låta bli att bemöta flyg- och bostadsfrågan i Stockholm. Jag har ändå en bakgrund som lokalpolitiker i Stockholm – som borgarråd och som sittande i stadsbyggnadsnämnden.

Jag kan tillägga i debatten att det inte är bullret i dag som påverkar byggandet runt Bromma, utan det är inflygningen. Det faktum att plan flyger in gör att bostäderna inte kan byggas på höjden. Det problemet finns inte.

Prot. 2020/21:14
24 september

Svar på interpellation

Det som delar av Stockholm vill göra – och numera även Lars Thomsens parti i Stockholm, som i förra veckan sa att Bromma ska läggas ned – är att bygga utmed inflygningen och på flygplatsen. Runt omkring flygplatsen är det redan bebyggt, även om det med dagens byggregler inte skulle vara tillåtet. Jag vill understryka det.

Jag vill också ytterligare påpeka något rörande fördelarna med Arlanda och Bromma. Det är klart att om man åker på icke-peak-tider kan det finnas en fördel att landa på Bromma eftersom det då går att ta sig fortare från Bromma in till Stockholms city. Härifrån till Bromma flygplats är det nio kilometer. Det är klart att det kan gå fortare. Men fortfarande är det inte särskilt mycket snabbare än vad det är att ta sig från Arlanda med Arlanda Express till Stockholms central. Det stora hindret i dag är att infrastrukturen för att föra människor från Arlanda på ett effektivt sätt handlar om andra saker. Det handlar om prisnivåer och en bristande infrastruktur – att det är betydligt dyrare. Det är väl de sakerna vi borde fokusera på. Hur kan vi se till att vi smartare och billigare kan ta oss till och från vår centrala flygplats?

Anf. 124 Infrastrukturminister TOMAS ENEROTH (S):

Fru talman! Jag tar vid där Teres Lindberg slutade. Det är klokt resonerat i fråga om hur vi bygger ut infrastrukturen så att tillgängligheten i realiteten ökar, inte minst i klimatsmarta resor. Här har vi sedan den förra nationella planen lades fram gjort den största järnvägssatsningen i modern tid, just för att öka tillgängligheten i stora delar av landet, modernisera svensk infrastruktur och se till att det faktiskt blir möjligt att resa utan stora klimatavtryck eller bidra till fossilresande.

Detta måste vara utgångspunkten i den nationella plan vi ska arbeta fram eftersom Sverige behöver ställa om. Det gäller flyget, vilket vi redan talat om. Det gäller vägtransporterna, det gäller sjöfarten och det gäller inte minst att säkerställa att tåget får rätt förutsättningar. Vare sig vi talar om anslutningar till flygplatser eller om andra möjligheter att snabbt ta sig fram inom landet kan byggandet av nya stambanor faktiskt innebära att vi minskar behovet av flygresande just för att kapacitetsstark tågtrafik i stället ger möjlighet till klimatsmarta resor. Här ser vi potentialen, och Centerpartiet är ju ett av de partier som sett förutsättningarna och möjligheterna med nya stambanor och den potential som ligger i att bygga extra kapacitet och därmed flytta över gods- och pendelstågtrafiken till andra delar av järnvägssystemet.

När vi nu tittar på flygandets utveckling – för jag väljer att lyfta upp frågan om enskilda flygplatser till en fråga om vilka vägval vi ska göra – kan jag dela utgångspunkten att vi måste säkerställa god tillgänglighet. I kris gör vi det genom att när marknaden inte fungerar gå in med gemensamma resurser och upphandla flygtrafik, till exempel från Gotland eller för att säkerställa att Norrland har tillgänglighet när det behövs samhällsviktiga transporter.

Men vi måste också se långsiktigt. Vad är vårt uppdrag? Jo, det är att säkerställa att vi klarar klimatkraven och på det sättet upprätthåller bästa möjliga tillgänglighet.

Det är utgångspunkten i de direktiv som regeringen nu gett till Trafikverket för den infrastrukturplanering som vi ska lägga fram, förhoppningsvis till 2022. Då kommer flygets utveckling men naturligtvis också övrig

infrastruktur att vara det som sätts i fokus. En sak ska vi vara säkra på: Då kommer det inte i så stor utsträckning att handla om enskilda flygplatser, utan det kommer att handla om hur resandet ska se ut framöver och hur vi ska säkerställa att vi klarar det på ett klimatsmart sätt som minskar de utsläpp vi har. Transportsektorn ska reducera sina utsläpp med 70 procent till 2030, och vi ska bli världens första fossilfria välfärdsland och år 2045 ha nollutsläpp.

Jag är teknikoptimist när jag ser hur flyget nu på allvar vill ställa om med biobränsle och elflyg. Jag är teknikoptimist när jag ser hur fordonsindustrin ställer om med elektrifiering och inte minst uppkoppling och digitalisering av såväl tunga transporter som privatbilar. Nog bör vi klara denna omställning, men då handlar det inte om enskilda objekt utan snarare om riktningen på omställningen.

Här har vi ett gemensamt arbete, Centerpartiet tillsammans med regeringspartierna, för att se till att vi inte tvekar i fråga om vilken riktning vi ska ha på transportarbetet framöver. Då tror jag att det finns goda förutsättningar att klara att upprätthålla goda flygförbindelser och samhällsviktigt flyg.

Anf. 125 LARS THOMSSON (C):

Fru talman! Ja, vi är nog helt överens om att det som är i fokus är god tillgänglighet. Det är det som gäller – god tillgänglighet.

Man kan konstatera att vi i Centerpartiet är positiva till stambanor. Ja, det löser några enstaka punkters transportbehov. Men motsvarigheten till stambanor runt om i landet på regionnivå är elflyg. Det är regional återstart av elflyg. Då behöver man ha det grundläggande, nämligen en flygplatsinfrastruktur som fungerar och som överlever krisen.

För mig är det tydligt att det som ministern sa i Göteborg i går, nämligen att Sverige ska bli en permanent världsutställning för klimatsmart flyg, vilket jag tycker är en bra inriktning, kräver att vi har flygplatser som fungerar. Jag tror att om Stockholm ska vara med på den resan behöver man en närflygplats som klarar elflyg, och då är Bromma flygplats rätt given.

Jag anser också att det finns ett ansvar för ägarna att skjuta till de medel som behövs under den kris vi nu upplever. Precis så får tyvärr våra fattiga kommuner som driver de 33 regionala flygplatserna göra. Så behöver också staten göra så att vi orkar över krisen, för bortom den behövs Bromma och alla andra regionala flygplatser.

Anf. 126 Infrastrukturminister TOMAS ENEROTH (S):

Fru talman! Jag tackar Lars Thomsson för att han lyfte upp den viktiga frågan om vilka utmaningar vi ställs inför, inte minst inom flyget.

Jag tror att mitt besked är klart: Den viktigaste utgångspunkten för flyget och för att upprätthålla flygtransporter i Sverige är att flyget klarar omställningen. Vi ska skapa de bästa förutsättningarna för flyget att ställa om med biobränsle och elflyg så att flyget faktiskt kan kvala in bland de transportslag som kommer att överleva när samhället ställer tydliga krav på att vi ska ha ett fossilfritt transportsystem framöver. Vi ser den utvecklingen i Sverige, vilket jag gläds åt. Jag tror att det måste vara utgångspunkten i det arbete vi har inom infrastrukturpolitiken framöver att se till att Transportverige klarar klimatkraven och att vi kombinerar det med att också upprätthålla god tillgänglighet – inte minst för Lars Thomssons hemma-

Prot. 2020/21:14
24 september

Svar på interpellation

§ 11 Bordläggning

Följande dokument anmäldes och bordlades:

Motioner

med anledning av prop. 2019/20:186 Ett förstärkt medarbetarskydd för polisanställda

2020/21:31 av Linda Westerlund Snecker m.fl. (V)

2020/21:355 av Andreas Carlson m.fl. (KD)

med anledning av prop. 2019/20:188 Sveriges genomförande av Agenda 2030

2020/21:171 av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD)

2020/21:249 av Ulla Andersson m.fl. (V)

2020/21:347 av Elisabeth Svantesson m.fl. (M)

2020/21:357 av Jakob Forssmed m.fl. (KD)

med anledning av prop. 2019/20:190 Ekonomiskt arbetsgivarbegrepp – förändrade skatteregler vid tillfälligt arbete i Sverige

2020/21:358 av Jakob Forssmed m.fl. (KD)

med anledning av prop. 2019/20:194 Ett ändamålsenligt minoritetsskydd i aktiebolag och ekonomiska föreningar

2020/21:310 av Martina Johansson m.fl. (C)

med anledning av prop. 2019/20:195 Stärkt konsumentskydd på inlåningsmarknaden

2020/21:289 av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD)

med anledning av prop. 2019/20:196 Ändrade regler för taxering av lantbruksenheter och för automatiserat beslutsfattande vid fastighetstaxeringen

2020/21:365 av Jakob Forssmed m.fl. (KD)

med anledning av prop. 2019/20:200 En strängare syn på hantering av vapen och explosiva varor

2020/21:298 av Johan Pehrson m.fl. (L)

2020/21:346 av Johan Forssell m.fl. (M)

2020/21:349 av Adam Martinen m.fl. (SD)

2020/21:356 av Andreas Carlson m.fl. (KD)

med anledning av skr. 2019/20:180 Redovisning av fördelning av medel från Allmänna arvsfonden under budgetåret 2019

2020/21:274 av Ann-Christine From Utterstedt m.fl. (SD)

med anledning av skr. 2019/20:185 Riksrevisionens rapport om samverkansprogram och strategiska innovationsprogram
2020/21:273 av Tobias Andersson m.fl. (SD)
2020/21:308 av Lars Hjalmered m.fl. (M, KD)

Prot. 2020/21:14
24 september

med anledning av skr. 2019/20:192 Riksrevisionens rapport om effektiviteten i förmedlingsverksamheten
2020/21:348 av Mats Green m.fl. (M, KD)

med anledning av skr. 2019/20:199 Riksrevisionens rapport om holdingbolag vid universitet och högskolor
2020/21:297 av Maria Nilsson m.fl. (L)
2020/21:354 av Kristina Axén Olin och Pia Steensland (M, KD)

EU-dokument

COM(2020) 571 Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv 2004/37/EG om skydd för arbetstagare mot risker vid exponering för carcinogener eller mutagena ämnen i arbetet

§ 12 Anmälan om interpellationer

Följande interpellationer hade framställts:

den 23 september

2020/21:20 Idrottsutbildningar i gymnasie- och gymnasiesärskola

av *Alexandra Anstrell* (M)
till utbildningsminister Anna Ekström (S)

2020/21:21 Tullverkets befogenheter

av *Boriana Åberg* (M)
till finansminister Magdalena Andersson (S)

§ 13 Anmälan om frågor för skriftliga svar

Följande frågor för skriftliga svar hade framställts:

den 23 september

2020/21:86 Skärpt tillsyn och skärpta regler gällande miljöbrott vid avfallshantering

av *Elisabeth Svantesson* (M)
till miljö- och klimatminister Isabella Lövin (MP)

2020/21:87 Elledningar och virkesupplag

av *Mikael Larsson* (C)
till statsrådet Anders Ygeman (S)

2020/21:88 FN-rapport om förtryck i Venezuela

av *Hans Wallmark* (M)
till utrikesminister Ann Linde (S)

2020/21:89 Gångkriminella i Värmland

av *Marléne Lund Kopparklint* (M)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2020/21:90 Ny bankläcka om misstänkta transaktioner

av *Tony Haddou* (V)

till statsrådet Per Bolund (MP)

2020/21:91 Statlig verksamhet som lämnar mindre orter

av *Sten Bergheden* (M)

till statsrådet Lena Micko (S)

2020/21:92 Plastpåseskattens konsekvenser för idrottsföreningar

av *Björn Söder* (SD)

till finansminister Magdalena Andersson (S)

2020/21:93 Åtgärder för att stärka kriminalvården

av *Alexandra Anstrell* (M)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2020/21:94 Statens medieråds utförande av sitt uppdrag

av *Björn Söder* (SD)

till kultur- och demokratiminister Amanda Lind (MP)

§ 14 Anmälan om skriftliga svar på frågor

Skriftliga svar på följande frågor hade kommit in:

den 23 september

2020/21:12 Ansvar för svårt sjuka som fått avslag på sin asylansökan

av *Jörgen Berglund* (M)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2020/21:39 Stöd till Belarus

av *Lawen Redar* (S)

till utrikesminister Ann Linde (S)

2020/21:27 Hot mot Panzisjukhuset och doktor Denis Mukwege

av *Fredrik Malm* (L)

till utrikesminister Ann Linde (S)

2020/21:37 Kompetensutvisningarna

av *Ola Johansson* (C)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2020/21:30 Hot från Kinas utrikesminister mot tjeckisk talman

av *Björn Söder* (SD)

till utrikesminister Ann Linde (S)

2020/21:36 Brister hos Folkhälsomyndigheten

av *Björn Söder* (SD)

till socialminister Lena Hallengren (S)

2020/21:31 Lagstiftning om sexuellt våld och tvångsäktenskap i Somalia

av *Björn Söder* (SD)

till utrikesminister Ann Linde (S)

2020/21:32 Inför FN:s generalförsamlings session

av *Björn Söder* (SD)

till utrikesminister Ann Linde (S)

2020/21:43 Fredsavtalet mellan Israel och Bahrain

av *Björn Söder* (SD)

till utrikesminister Ann Linde (S)

2020/21:46 Diplomatiska förbindelser mellan Israel och Bahrain

av *Markus Wiechel* (SD)

till utrikesminister Ann Linde (S)

2020/21:59 Uttalanden från palestinska företrädare om fredsavtal

av *Björn Söder* (SD)

till utrikesminister Ann Linde (S)

2020/21:35 Sverige, EU, Turkiet och Istanbulkonventionen

av *Amineh Kakabaveh* (-)

till utrikesminister Ann Linde (S)

2020/21:41 Barn och unga som gifts bort

av *Malin Höglund* (M)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2020/21:40 Fordon som spelar hög musik

av *Malin Höglund* (M)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2020/21:34 Pakistans blasfemilag

av *Björn Söder* (SD)

till utrikesminister Ann Linde (S)

2020/21:42 Corona och Försäkringskassan

av *Ann-Charlotte Hammar Johnsson* (M)

till statsrådet Ardalan Shekarabi (S)

2020/21:53 Plastpåskatten

av *Björn Söder* (SD)

till finansminister Magdalena Andersson (S)

2020/21:54 Plastpåskattens konsekvenser för föreningslivet

av *Lars Beckman* (M)

till finansminister Magdalena Andersson (S)

2020/21:55 Effekten av plastpåskatt

av *Åsa Coenraads* (M)

till finansminister Magdalena Andersson (S)

2020/21:33 Statens medieråds samarbete med islamistiska Muslimska brödraskapet

av *Björn Söder* (SD)

till kultur- och demokratiminister Amanda Lind (MP)

2020/21:57 Statens medieråds samverkan med studieförbundet Ibn Rushd

av *Jonas Andersson* i Linköping (SD)

till kultur- och demokratiminister Amanda Lind (MP)

2020/21:44 Avrättningen av Navid Afkari

av *Björn Söder* (SD)

till utrikesminister Ann Linde (S)

2020/21:50 Avrättningen av Navid Afkari

av *Markus Wiechel* (SD)

till utrikesminister Ann Linde (S)

Prot. 2020/21:14

24 september

2020/21:58 Könsneutrala förskolor

av *Markus Wiechel* (SD)

till utbildningsminister Anna Ekström (S)

2020/21:61 Framtiden för Bromma flygplats

av *Åsa Coenraads* (M)

till infrastrukturminister Tomas Eneroth (S)

2020/21:52 Hatbrott mot kristna

av *Andreas Carlson* (KD)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2020/21:64 Den ökande kristofobin i Sverige

av *Björn Söder* (SD)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2020/21:60 Ökad arbetslöshet i Västmanland

av *Åsa Coenraads* (M)

till arbetsmarknadsminister Eva Nordmark (S)

2020/21:48 Kriminellas övertagande av företag

av *Björn Söder* (SD)

till statsrådet Mikael Damberg (S)

2020/21:45 Ökande förföljelser av kristna i Indien

av *Björn Söder* (SD)

till utrikesminister Ann Linde (S)

2020/21:63 Statsrådets uttalanden

av *Björn Söder* (SD)

till statsrådet Mikael Damberg (S)

2020/21:66 Elförsörjningen i Västmanland

av *Åsa Coenraads* (M)

till statsrådet Anders Ygeman (S)

2020/21:62 Avslag på ansökan om aktivitetsersättning

av *Linda Lindberg* (SD)

till statsrådet Ardalan Shekarabi (S)

2020/21:56 Utvisningsbeslut med verkställighetshinder

av *Katja Nyberg* (SD)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2020/21:51 Deltagande i kriminella organisationer

av *Katja Nyberg* (SD)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2020/21:47 Situationen i Myanmar

av *Markus Wiechel* (SD)

till utrikesminister Ann Linde (S)

2020/21:49 Rysslands ockupation av andra länder

av *Björn Söder* (SD)

till utrikesminister Ann Linde (S)

2020/21:67 Digital signering hos statliga myndigheter

av *Martina Johansson* (C)

till statsrådet Lena Micko (S)

2020/21:65 En ökning av unga konsumenter som ansöker om skuldsanering

av *Mikael Eskilander* (SD)

till statsrådet Lena Micko (S)

Sammanträdet leddes
av talmannen från dess början till ajourneringen kl. 13.51 och
av tredje vice talmannen därefter till dess slut.

ANDERS NORIN

/Olof Pilo

Innehållsförteckning

§ 1 Justering av protokoll	1
§ 2 Anmälan om subsidiaritetsprövning	1
§ 3 Ärende för hänvisning till utskott	1
§ 4 Svar på interpellation 2019/20:464 om hållbara offentliga finanser	1
Anf. 1 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S)	1
Anf. 2 NIKLAS WYKMAN (M)	3
Anf. 3 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S)	3
Anf. 4 NIKLAS WYKMAN (M)	4
Anf. 5 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S)	5
Anf. 6 NIKLAS WYKMAN (M)	6
Anf. 7 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S)	6
§ 5 Svar på interpellation 2020/21:2 om åtgärder mot ungdomsrån	7
Anf. 8 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S)	7
Anf. 9 NIKLAS WYKMAN (M)	8
Anf. 10 BORIANA ÅBERG (M)	9
Anf. 11 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S)	10
Anf. 12 NIKLAS WYKMAN (M)	11
Anf. 13 BORIANA ÅBERG (M)	12
Anf. 14 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S)	12
Anf. 15 NIKLAS WYKMAN (M)	13
Anf. 16 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S)	14
§ 6 Svar på interpellation 2020/21:3 om moratorium för kompetensutvisningar	15
Anf. 17 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S)	15
Anf. 18 BORIANA ÅBERG (M)	15
Anf. 19 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S)	16
Anf. 20 BORIANA ÅBERG (M)	17
Anf. 21 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S)	18
Anf. 22 BORIANA ÅBERG (M)	19
Anf. 23 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S)	20
§ 7 Svar på interpellation 2020/21:4 om släktbaserade kriminella nätverk	20

Anf. 24 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	20
Anf. 25 BORIANA ÅBERG (M).....	21
Anf. 26 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	22
Anf. 27 BORIANA ÅBERG (M).....	23
Anf. 28 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	24
Anf. 29 BORIANA ÅBERG (M).....	25
Anf. 30 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	25
§ 8 Svar på interpellation 2020/21:11 om inställda färjeturer	26
Anf. 31 Infrastrukturminister TOMAS ENEROTH (S)	26
Anf. 32 JOHN WIDEGREN (M)	26
Anf. 33 Infrastrukturminister TOMAS ENEROTH (S)	27
Anf. 34 JOHN WIDEGREN (M)	28
Anf. 35 Infrastrukturminister TOMAS ENEROTH (S)	29
Anf. 36 JOHN WIDEGREN (M)	29
Anf. 37 Infrastrukturminister TOMAS ENEROTH (S)	29
Ajournering.....	30
Återupptaget sammanträde	30
§ 9 Frågestund.....	30
Anf. 38 TREDJE VICE TALMANNEN	30
<i>Genomförandet av högskoleprovet</i>	<i>30</i>
Anf. 39 KRISTINA AXÉN OLIN (M).....	30
Anf. 40 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S).....	31
Anf. 41 KRISTINA AXÉN OLIN (M).....	31
Anf. 42 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S).....	31
Anf. 43 TREDJE VICE TALMANNEN	31
<i>Finansieringen av rättsväsendet</i>	<i>32</i>
Anf. 44 KATJA NYBERG (SD)	32
Anf. 45 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S).....	32
Anf. 46 KATJA NYBERG (SD)	32
Anf. 47 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S).....	33
<i>Slakteriavgifterna</i>	<i>33</i>
Anf. 48 LARS THOMSSON (C)	33
Anf. 49 Statsrådet JENNIE NILSSON (S)	33
Anf. 50 LARS THOMSSON (C)	33
Anf. 51 Statsrådet JENNIE NILSSON (S)	33
<i>Utförsäkring av coviddrabbade</i>	<i>34</i>
Anf. 52 NOOSHI DADGOSTAR (V).....	34
Anf. 53 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S).....	34
Anf. 54 NOOSHI DADGOSTAR (V).....	34
Anf. 55 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S).....	34
<i>Statligt huvudansvar för hälso- och sjukvården</i>	<i>35</i>
Anf. 56 ACKO ANKARBERG JOHANSSON (KD)	35
Anf. 57 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S).....	35
Anf. 58 ACKO ANKARBERG JOHANSSON (KD)	35
Anf. 59 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S).....	36
<i>Åtgärder för förbättrad skrivkunnighet i högre utbildning</i>	<i>36</i>

Anf. 60 MARIA NILSSON (L)	36
Anf. 61 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S)	36
Anf. 62 MARIA NILSSON (L)	36
Anf. 63 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S)	37
<i>En trygg pension</i>	37
Anf. 64 MATTIAS VEPSÄ (S)	37
Anf. 65 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S).....	37
Anf. 66 MATTIAS VEPSÄ (S)	37
Anf. 67 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S).....	38
<i>Djurförsök i forskning</i>	38
Anf. 68 MATS BERGLUND (MP)	38
Anf. 69 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S)	38
Anf. 70 MATS BERGLUND (MP)	39
Anf. 71 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S)	39
<i>Rovdjursförvaltningen och livsmedelsproduktionen</i>	39
Anf. 72 JOHN WIDEGREN (M).....	39
Anf. 73 Statsrådet JENNIE NILSSON (S).....	39
Anf. 74 JOHN WIDEGREN (M).....	40
Anf. 75 Statsrådet JENNIE NILSSON (S).....	40
<i>Hyra av utländska fängelseplatser</i>	40
Anf. 76 ADAM MARTTINEN (SD)	40
Anf. 77 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S)	40
Anf. 78 ADAM MARTTINEN (SD)	41
Anf. 79 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S)	41
<i>En jämställd föräldraförsäkring</i>	41
Anf. 80 MARTINA JOHANSSON (C)	41
Anf. 81 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S).....	41
Anf. 82 MARTINA JOHANSSON (C)	42
Anf. 83 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S).....	42
<i>Ersättning till företagare för korttidsarbete</i>	42
Anf. 84 CAMILLA BRODIN (KD).....	42
Anf. 85 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S)	42
Anf. 86 CAMILLA BRODIN (KD).....	43
Anf. 87 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S)	43
<i>Avhopp från lärarutbildningen</i>	43
Anf. 88 ROGER HADDAD (L).....	43
Anf. 89 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S)	44
Anf. 90 ROGER HADDAD (L).....	44
Anf. 91 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S)	44
<i>Företagsfrämjande åtgärder</i>	44
Anf. 92 TERES LINDBERG (S)	44
Anf. 93 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S)	45
Anf. 94 TERES LINDBERG (S)	45
Anf. 95 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S)	45
<i>En utbyggnad av Preemraff</i>	46
Anf. 96 ANN-SOFIE ALM (M)	46
Anf. 97 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S)	46
<i>Regler för ersättning till riskgrupper</i>	46
Anf. 98 JULIA KRONLID (SD).....	46
Anf. 99 Statsrådet ARDALAN SHEKARABI (S).....	47

<i>Landsbygdsprogrammet</i>	47	Prot. 2020/21:14
Anf. 100 ISAK FROM (S)	47	24 september
Anf. 101 Statsrådet JENNIE NILSSON (S)	47	
<i>Kvaliteten på högre utbildning under pandemin</i>	48	
Anf. 102 LARS PÜSS (M)	48	
Anf. 103 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S).....	48	
<i>Allmänna medel till islamistiska organisationer</i>	48	
Anf. 104 JONAS ANDERSSON i Linköping (SD)	48	
Anf. 105 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S).....	49	
<i>Nedläggning av Bromma flygplats</i>	49	
Anf. 106 ÅSA COENRAADS (M)	49	
Anf. 107 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S).....	49	
<i>Satsning på utbildning</i>	50	
Anf. 108 LENA EMILSSON (S)	50	
Anf. 109 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S).....	50	
<i>Den europeiska forskningsbudgeten</i>	50	
Anf. 110 MARIE-LOUISE HÄNEL SANDSTRÖM (M)	50	
Anf. 111 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S).....	51	
<i>Statsstöd till Stockholm Skavsta Flygplats</i>	51	
Anf. 112 LOTTA FINSTORP (M).....	51	
Anf. 113 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S).....	51	
<i>Åtgärder mot arbetslösheten</i>	52	
Anf. 114 SAILA QUICKLUND (M)	52	
Anf. 115 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S).....	52	
<i>Företagens regelbörda</i>	52	
Anf. 116 HELENA ANTONI (M)	52	
Anf. 117 Näringsminister IBRAHIM BAYLAN (S).....	53	
§ 10 Svar på interpellation 2020/21:14 om framtiden för		
inrikesflyget och Bromma flygplats	53	
Anf. 118 Infrastrukturminister TOMAS ENEROTH (S)	53	
Anf. 119 LARS THOMSSON (C)	54	
Anf. 120 TERES LINDBERG (S).....	55	
Anf. 121 Infrastrukturminister TOMAS ENEROTH (S)	55	
Anf. 122 LARS THOMSSON (C)	57	
Anf. 123 TERES LINDBERG (S).....	57	
Anf. 124 Infrastrukturminister TOMAS ENEROTH (S)	58	
Anf. 125 LARS THOMSSON (C)	59	
Anf. 126 Infrastrukturminister TOMAS ENEROTH (S)	59	
§ 11 Bordläggning	60	
§ 12 Anmälan om interpellationer	61	
§ 13 Anmälan om frågor för skriftliga svar	61	
§ 14 Anmälan om skriftliga svar på frågor	62	
§ 15 Kammaren åtskildes kl. 15.46	65	